

PORTALEN

NUMMER 2 2025
STRÄNGNÄS STIFTSTIDNING

A portrait of an elderly woman with short, wavy, light-colored hair and blue eyes. She is wearing a red patterned jacket over a dark top and a necklace with a circular pendant. She is sitting in a room with a floral patterned sofa and a window in the background.

Hon skriver sant om livet

Författaren Ylva Eggehorn omfamnar både smärta och glädje

En ungdomlig 80-åring

Stiftsgården Stjärnholm jubilerar. Läs om platsen, och människorna som har stiftsgården i sina hjärtan.

Huvet, handen, hjärtat

Tron har olika sätt att landa i människor. Läs mer på temasidorna om konfirmation.

Var en dörröppnare!

Du behövs för att möta unga som söker sig till kyrkan, skriver biskop Johan.

Stiftet runt

Här får du Gud, våfflor och sång i sommar.

tryggt
givande
givaöverige

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

act
Svenska kyrkan

Vad driver över 120 miljoner människor på flykt?

1. Krig och konflikt
- X. Klimatförändringar
2. Orättvisor

Foto: Magnus Aronson/Ikon

Alla svar är rätt men fel på samma gång. Var med och rädda liv.

Läs mer på svenskakyrkan.se/act

Swisha din gåva till

900 1223

STRÄNGNÄS STIFTSTIDNING

Portalen kommer ut med fyra nummer per år och delas ut till anställda och förtroendevalda i Strängnäs stift. Tidningen trycks på FSC-certifierat papper.

Upplaga: 3 600 exemplar
Utgivare: stiftsstyrelsen i Strängnäs stift.

ANSVARIG UTGIVARE

Jimmy Åkerfeldt

REDAKTÖR

Marlene W Antonson
Strängnäs stift
0152-234 70

GRAFISK FORM

Linn Forsdahl
Strängnäs stift
0152-234 71

REDAKTIONSÅD

Marlene W Antonson
Linn Forsdahl
Helena Inghammar
Agneta Larsson
Christina Södling

KONTAKT

Portalen
Marlene W Antonson
Box 84
645 22 Strängnäs
strangnas.portalen@
svenskakyrkan.se
0152-234 00

HEMSIDA

svenskakyrkan.se/
strangnasstift

ADRESSREGISTER

Portalen skickas till anställda och förtroendevalda som finns inlagda i Kyrksam. Adressändringar görs av respektive församling.

OMSLAG

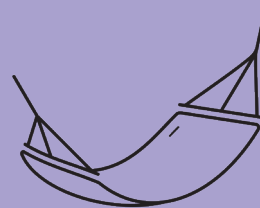
Ylva Eggehorn
Foto: Magnus Aronson

Tack för en kyrka som inte tar semester

Efter en intensiv vår (är det inte alltid det?!) väntar snart semester och ledighet. Det blir en välbehövlig paus från möten och system. Men kanske kan vi ändå fortsätta att synliggöra allt gott som kyrkan gör! Den finns där som en återkommande trygghet för den som har ledighetsångest. Ger tröst för den som sörjer. Snart kommer röstsedlarna till årets kyrkovaal – och då behöver vi påminna extra om en kyrka som finns till för alla.

MARLENE OCH LINN

Stiftet är brokigt – och rikt

ATT STRÄNGNÄS STIFT rymmer variation är det ingen tvekan om. Geografin sträcker sig från Nynäshamn i öster till Finnerödja i väster, och församlingarnas storlek från Björkvik till Örebro. Ibland kan skillnader vara svåra att ta till sig men om vi lär känna varandra förstår vi mer av rikedomerna.

Nyligen möttes stiftsfullmäktige till förhandlingar i Laxå. Går det att ta sig dit? var frågan. Hur många förtroendevalda önskar nu inte att deras församling låg utmed Västra stambanan?

Präster och diakoner är nyss hemkomna efter möte i Eskilstuna och i Strängnäs med stiftets katedral. Efter sommaren möts kyrkomusiker och församlingspedagoger på Stiftsgården Stjärnholm som därefter firar jubileum. Men däremellan möts vi till pilgrimsfärd i Riseberga och Vårfruberga. Många möjligheter att lära känna sitt stift blir det.

Med önskan om en fin sommar!

JIMMY ÅKERFELDT, STIFTS DIREKTOR

Innehåll

4-5. Sagt vid kyrkkaffet.

6-10. Stifta bekantskap med:
Ylva Eggehorn.

11. Sommarkryss och boktips.

12. Stiftet runt.

13. Följ med och be.

14-19. Stjärnholm firar 80 år.

20-25. Tema: Konfirmation.

26-28. Fördjupning av:
Cecilia Wejryd.

29. Sagt vid kyrkkaffet.

30. Nyfiken på: Anna Martinson.

31. Kalendern: kurser och utbildningar.

32. Biskop Johan skriver.

Anne tipsar om bra läsning

Jag vill såklart tipsa om den fina artikeln om författaren och poeten Ylva Eggehorn, en klok brobyggare med livserfarenhet vars gudsbild landar mjukt i mig.

Snart är sommaren här och minst en utflykt bör vara säkrad efter en snabb titt på "Stiftet runt". Jag blir också sugen på att åka till Kumla och kolla in deras mötesplatser för unga med intresse för motorer och skapande, läs mer på sidan 23.

Det finns så mycket intressant i tidningen denna gång! Vår fina stiftsgård till exempel – så roligt att läsa om historia, nutid och personliga berättelser som präglar gården på sidorna 14-19! Missa inte att komma med och fira 80-årsjubileet där i höst!

ANNE FALK, UTREDNINGSSSEKRETERARE

Ny vägledning för att förebygga sexuella övergrepp

Svenska kyrkan har under våren tagit fram en ny vägledning för att förebygga och motverka sexuella övergrepp.

VÄGLEDNINGEN VÄNDER SIG såväl till den som har blivit utsatt som till anställda, förtroendevalda och ideella i Svenska kyrkan.

– Denna vägledning skiljer sig från tidigare material bland annat genom att det tillförts kunskap som vi erhållit genom analyser och genomlysningar efter #metoo och #vardeljus, säger Lotta Lind, stiftsjurist och den som håller i frågorna på stiftet.

– Det har också kommit ny lagstiftning inom sexualbrott och diskriminering och kontaktpersonerna har tillskansat sig mer erfarenhet. Detta, tillsammans med samhällsutvecklingen generellt, har lett fram till det uppdaterade och digitaliserade material för att förebygga och hantera sexuellt våld och sexuella övergrepp som nu finns tillgängligt.

Materialet klargör vad sexuella övergrepp är, hur man kan arbeta förebyggande för att motverka att det händer, ger vägledning när något har hänt och teologisk reflektion om sexuella över-

grepp. Materialet är dynamiskt på det sättet att det går att klicka sig vidare för att få fördjupning inom olika områden. Denna vägledning ersätter de tidigare riktlinjerna.

Alla Svenska kyrkans biskopar ställer sig bakom vägledningen och i förordet skriver ärkebiskop Martin Modéus: "Svenska kyrkan ska vara en trygg plats för möten människor emellan och mellan människor och Gud. I de fall människor blir utsatta för sexuella övergrepp i kyrkans sammanhang är det oacceptabelt och strider både mot kristen människosyn och mot kyrkans uppdrag."

Svenska kyrkan har arbetat med frågorna under relativt lång tid. 1996 beslutade kyrkomötet att Svenska kyrkan skulle arbeta aktivt för att motverka sexuella övergrepp i kyrkan. Sedan 1998 finns två kontaktpersoner i varje stift för att ge råd och stöd till den som blivit utsatt för övergrepp i Svenska kyrkan. 2011 uppdaterades tidigare riktlinjer mot sexuella övergrepp. Alla barn-, ungdoms- och konfirmandledare rekommenderas sedan 2017 att gå den webbaserade ungdomsledarutbildningen Trygga Möten.

Lär dig mer om sexuella övergrepp

DEN 25 NOVEMBER bjuder Strängnäs stift in till en praktisk workshop i skrivande av lokal handlingsplan utifrån "Vägledning vid sexuella övergrepp", samt föreläsning om hur du känner igen en sexmissbrukare. Marit Norén, metodutvecklare med specialisering på genus vid kyrkokansliet och redaktör för den nya vägledningen samt Louise Linder, stiftsprost, leg. psykoterapeut och sexolog håller i dagen. Stiftets kontaktpersoner för sexuella övergrepp, Helén Tingman och Magnus Ludvigsson finns också med.

34

FÖRSAMLINGAR HAR UNDER året deltagit i stiftets kurs i ekologisk hållbarhet. "Bra mix av föreläsning och eget arbete – nu är vi igång!" är ett av omdömena.

"Jag har ju varit så ensam med min tro. Visst, vi kan söka kontakt med Gud på egen hand men det är något väldigt utvecklande med att söka sin tro tillsammans med andra." Teologistuderande Sanna Lundell i Dagen 21 mars.

Bistä bina med bihotell

DE FLESTA VILDBIN i Sverige är solitära – de lever inte i stora samhällen som honungsbin. Då det råder brist på döda träd för dem att bygga bo i kan man med fördel göra egna bihotell i trädgården, tänk på det här:

- Bra material är ek, bok och ask.
- Borra helst horisontellt in i stammen, med skarpa borrar som ger jämna kanter.
- Strunta i kottar, löv och annat kras, det finns i naturen.

- Borra många små hål, 2–4 mm i diameter, gärna minst 5–10 cm djupa.
- Rödmurarbi vill ha upp till 30 cm långa hål, använd rör av vass eller bambu.
- Placera på solig och vindskyddad plats, på ungefär 0,5 till 2 meters höjd. Det är bättre med flera mindre stekelhotell på olika ställen än ett enda stort.

Läs mer på: www.rikaretradgard.se/bihotell

Bihotell i Knista församling: The Biskop Arms, Biblia Hotell och Resort Dahlmania.

FOTO: MARLENE W. ANTONSON

Temadag om framtidens mat för arrendatorer

DEN 26 MAJ arrangerade PLT, Prästlönetillgångar i Strängnäs stift, en förmiddag på Stjärnholm under rubriken "Från hållbara värdekedjor till woke-gröt – om Axfoundation och Torsåker gård".

Ett tjugotal jordbruksarrendatorer med lantbruksverksamhet och representanter från egendomsutskottet var på plats. Föreläsare var Maria Lundesjö, projektledare inom framtidens mat på Axfoundation och Anna Henning Moberg, verksamhetschef på Torsåker gård. Tillsammans utvärderar de hållbara lant- och vattenbruksmetoder, testodlar nya och gamla grödor för livsmedel och biobaserade material, identifierar restströmmar för att skapa cirkulära

lösningar, och tar resultaten från åkern och vattnet rakt in till förädlingen i moderna testkök. Här har man möjlighet att trycktesta nya idéer innan lösningen skalas upp. Ambitionen är att öka takten inom hållbar material- och livsmedelsinnovation.

– Det är roligt att få möjlighet att möta PLTs jordbruksarrendatorer under den här typen av former och diskutera hållbarhet och klimatfrågor. Det blir också tydligt vilken viktig roll de gröna näringarna och jordbruket har när det gäller hållbar matproduktion i framtiden och inte minst rollen kring beredskapsfrågor, säger egendomsförvaltare Petra Odén.

Ett tjugotal jordbruksarrendatorer med lantbruksverksamhet bjöds tillsammans med representanter från egendomsutskottet till en temadag om framtidens mat.

FOTO: JOSEFIN BREDBERG

Ny på stiftet – välkommen!

Maria Rasmussen,
Stiftsgårdsmusiker,
Stjärnholm.

Blivande diakonen från ELCJHL Bassem Thabet gjorde praktik på stiftet i maj. Mitri Raheb, rektor för universitetet Dar Al-Kalima besökte Uppsala för att prata om sin nya bok.

Flera vänstiftsbesök i maj

BASSEM THABET, "DI-RECTOR of operations" i vänstiftet Den Evangelisk-Lutherska kyrkan i Jordanien och det Heliga Landet (ELCJHL), vigs till diakon i Jerusalem i slutet av maj. Han är en av ELCJHLs första diakoner och inför denna stora händelse har han gjort praktik hos oss. Han träffade stiftsmedarbetare och närmare 600 konfirmander på konfirmanddagen på Stjärnholm!

Bassem berättade att sedan kriget mellan Israel och Hamas bröt ut har 40 kristna familjer lämnat det Heliga landet och idag är den kristna befolkningen i Israel och Palestina färre än två procent. I Gaza lider civila svårt och den humanitära katastrofen är ett faktum. Antalet kristna har minskat och är nu färre än 800, då flera har dödats eller flytt. Trots detta förlorar de kristna inte

hoppet. ELCJHL är en kyrka som arbetar för rättvisa, för utbildning, med ungdomar och med diakoni. Bassem uttryckte att vänskapsbandet mellan Svenska kyrkan och ELCJHL betyder mycket och önskar att alla kristna ska be för befolkningen i Gaza, om fred och för rättvisa för det palestinska folket.

Nyligen var också rektorn för universitetet Dar Al-Kalima, Mitri Raheb, på Sverigebesök i samband med att hans senaste bok kom på svenska. Universitetet förlorade nyligen en medarbetare i Gaza. Dar Al-Kalima som undervisar i konst, kultur och design arbetar bland annat med konstterapi för traumatiserade barn. Raheb ser Act Svenska kyrkan som en viktig partner i arbetet för fred och rättvisa men vill se ett ännu starkare stöd från Svenska kyrkan.

Spela in din egen Stjärnholmsberättelse

HAR DU FINA minnen från stiftsgården? Kanske har du en fin historia om något du varit med om där.

Vi välkomnar alla som vill att spela in en kort film, där du delar ditt minne från stiftsgården. Filmen kommer sedan att spelas upp under stiftsgårdens jubileum 13-14 september. Anmäl dig till jubileet på stiftets eller Stjärnholms hemsida.

Förälskad i verkligheten

Ylva Eggehorns gud krattar inte tillvaron för oss människor. Tvärtom verkar han tillåta rätt mycket. Ändå bär tron. För att Gud identifierar sig i allt det mänskliga. För att Gud vet hur det är att vara värlös. Och för att han får henne att känna sig älskad.

TEXT: MARLENE W ANTONSON / FOTO: MAGNUS ARONSON

DET HAR VARIT bröllopsfest på Hannagården under helgen. En gästbok, de fina dukarna och blombuketerna skvallrar om trevligheterna. Ylva Eggehorn myser lite när hon berättar. Att just samla människor var syftet när Ylva och maken George köpte det gamla kapellet på 70-talet och det är fint att det fortfarande tjänar i kärlekens tjänst. Gården ligger strax utanför Sorunda, dit familjen också flyttade för att ha nära till gården.

Innanför dörren välkomnar katter och varma stickade tossor för fötterna. Det är enkelt och hemtrevligt. Kappellet är möblerat med stolar och bord, längst fram tronar ett fönster med tre bågar, ett kors och ett podium. Ylva minns 70-talet, hur människor från olika håll kom samman och gården blev ett centrum för ett andligt skeende som hon beskriver som en motkultur.

– Den var en rörelse som uppstod underifrån. Man talade om en Jesus som inte aspirerade på makt, säger hon.

Hon tror och hoppas att vi är på väg dit igen. I en tid som är djupt narcissistisk, där män, som styrs av sitt sårade rädsla inre barn, tar Gud som gisslan och förser honom med vapen behövs en ny motkultur. Författaren och poeten Ylvas egen motståndshandling är att skriva. I den senaste boken *Texter*

– där en annan röst kan höras får vi möta hennes olika följeslagare genom livet. Några känner hon i verkliga livet, andra genom deras böcker och brev. Hon återkommer till dem då och då under intervjun. Prästen och teologen Dietrich Bonhoeffer som närmar sig frågor om rätt och fel, sanning och lögn, ont och gott på ett komplext sätt. ”Han tänker inte främst på sitt varumärke eller sin karriär, utan han söker. Han är förälskad i sanningen”. Teologen och författaren Emilia Fogelklou som efter en gudserfarenhet är med och startar Birkagårdens folkhögskola och undervisar arbetslösa unga män, ”Det är en klarhet som kommer över henne, ett dop i verkligheten där världen blir tydlig”. Nederländska författarinnan Etty Hillesum, som lever i skärningspunkten mellan Hitlers förintelse av judarna och den blommande jasminen på bakgården. ”Hon förstår inte hur jasminen orkar, men konstaterar att det behöver hon inte förstå för det finns plats för allt i ett enda liv, för lycka och ett liv i elände”.

– Hon avrättades själv 1943. Hon accepterade att livet är så här, men hon är inte besegrad. Livet är fruktansvärd smärta och samtidigt vackert och meningsfullt, konstaterar Ylva.

Gemensamt för Ylvas medvandrare är att de söker det verkliga. Det

Fakta:

Namn: Ylva Eggehorn.**Ålder:** 75 år.**Gör:** Författare och poet.**Bor:** I Sorunda tillsammans med maken Georg.**Aktuell:** med boken *Texter* – där en annan röst kan höras (Libris, 2025).**Kända psalmer:** *Var inte rädd*. Millenniepsalmen *Innan gryningen*, som Benny Andersson tonsatt.*När livet inte blir som vi har tänkt oss*, en hoppets protesttango.**Bästa återhämtningen:** Musik, fågelsång, litteratur.**Vad upptar dina tankar:** Barnen i Sudan, Gaza, Ukraina, våra förorter. Klimatvåldet mot vår planet.**Det visste ni inte:** Har odlat bin. Slugade ett halvt ton honung per säsong i 15 år.

Ylva Eggehorn debuterade redan som trettonåring med diktsamlingen *Havsborn*. Idag är hon 75 år men skrivandet är existentiellt och inget hon tänker pensioneras ifrån: "Det är liksom oupplösligen förenat med mig själv."

► behöver inte vara storstilat – men på riktigt.

– De är förälskade i verkligheten. De vill få kontakt med något mer än bara sig själva.

Deras berättelser är angelägna i en tid när vi ofta vill fly verkligheten, sys-selsätta och förvilla oss för att slippa möta oss själva. Ylva vet av egen erfarenhet hur outhärdlig verkligheten kan vara. För tre år sedan dog hennes dotter. Att hon hittat plats för både glädjen och sorgen tackar hon inte minst Etty Hille-sum för.

– Hon accepterade hur livet är. Det är fruktansvärd smärta, ohyggliga provningar. Men hon är inte besegrad. Livet är samtidigt vackert och meningsfullt. Hon har hjälpt mig att öppna mitt hjärta.

– Jag sa okej, jag tar emot det här. Det är fruktansvärt, men jag tar emot det. Jag vill fortsätta att vara en människa som älskar. Inte hatar, inte blir bitter.

Frågan om makten har hon släppt, hon tror inte på en Gud som är orsak

till allt ont, men på en Gud som är närvarande när allt sker.

– En Gud som inte viker från min sida. Det handlar inte om makt. Det handlar om identifikation. Han identifierar sig med allt ner på cellnivå. Därför finns det inte en enda situation där inte hans kärlek når in, säger hon med eftertryck.

”Till slut kändes det som att träden talade till mig ... jag fick tillbaka något som jag tror att barn har, den där självklara tillhörigheten till allt som lever.

Återigen verkligheten – inte tron som en snuttfilt även om det finns ett inslag av mjuk textil i hennes berättelse. Ylva liknar nämligen gärna Gud vid sin gamla slöjdfroken. Hon minns hur hon gick fram med en svettig garnhärva till katedern.

– Hon fick en sån här spikrak rynka mellan ögonbrynen. Suckade lite. Och så

tog hon itu med det.

– Man fick ju stå där bredvid och det kändes lite skämmigt. Men framför allt så var det någon sorts trygghet. Hon tog tag i det så jag kunde komma vidare.

YLVA FÅR OFTA höra att hennes bilder och språk ger ord till dem som inte har

något religiöst språk för tro, att hon är en brobyggare.

– Ja det är nog det jag håller på med, det ser jag nu efter flera decenniers skrivande. Men jag har aldrig någon tänkt adressat när jag skriver utan jag skriver för att utforska saker för mig själv. För att svara på frågor som jag själv har.

Hon är mån om att berättelserna ska bära något allmängiltigt, till exempel detta att vi har en kropp.

– Det har vi gemensamt med alla i alla tider. Vi vet vad det är frysa. Alla har varit med om att känna sig hungrig någon gång, även om vi inte har svultit. Alla vet hur det känns att längta efter en famn, att känna sig övergiven.

Och även Gud har en kropp. I psalmen *Innan gryningen* uttrycks det på ett sätt som talar till varje människa. "Du är ett barn som ligger på ett jordgolv. Du fryser om vi inte griper in".

– Jag ser den kristna tron som i grund och botten den mest fysiska av alla religioner, om man nu ska prata om religioner. Gud längtar så efter att förenas med sina skapade människor att han själv blir människa, och föds på den mest föraktade platsen av alla – en kvinnas kropp. Det är en väldigt omstörtande tanke egentligen.

Hon skulle önska att vi fick tillbaka Psaltarens blick på naturen och lov-

sångerna till jorden. Inte delade upp tillvaron i en materiell (mindre viktig) och en andlig (mer viktig) värld, inte delade upp skapelsen i människan – och så ”det där andra”, en uppdelning som ökar människans avstånd till jorden. Hon berättar om hur hon för ett antal år sedan blev sjuk och hann bli väldigt svag innan läkarna fann på råd. Hon kunde inte läsa, inte lyssna på musik, bara sitta på terrassen och vara. I flera veckor.

– Till slut kändes det som att träden talade till mig. Inte som några spökröster utan jag fick tillbaka något som jag tror att barn har, den där självklara tillhörigheten till allt som lever och växer.

”Vad gör ni där inne i era hus? Varför är ni så rastlösa? Ja, ni har ju så korta liv”. Ylva fann tröst i att det finns något som funnits före henne, som ska finnas efter. Något som inte var avhängigt hennes prestationer, hennes ord och tankar.

– Det var väldigt helande.

HENNES FÖRSTA UPPLEVELSE av Gud i ungdomsåren är också väldigt fysisk. Inte synlig men påtaglig.

– Jag hade en erfarenhet av en närvaro. En klok och varm blick såg på mig utan att tränga sig på. Det var jobbigt att det var en språklös erfarenhet eftersom jag hade så många ord, men det var precis lika verkligt som bordet vid mitt fönster. Det var inte någon osynlig eller övre våning på tillvaron, utan det var just den här världen som plötsligt stod fram, som om den träffades av ett nytt ljus. Det var som att läsa om världen i ljuset av den här närvaron.

Något motvilligt tänkte hon att ”kanske är det det här som folk pratar om när de pratar om Gud? Hon kände ingen som trodde på Gud, det var sällsynt på 60-talet. Men efter upplevelsen har inget kunnat skilja henne från den kärleksfulla blicken, som hon kallar för Jesu blick. Som inte värderar, mäter eller väger. Det händer att känslan från den där kvällen kommer tillbaka, andra dagar håller hon bara fast vid vetskapen om att Gud älskar ändå.

– Det är utmaningen att förbli i de val som ändå står oss till buds. Att välja att vara en människa som älskar, att inte bli en bitter människa. Inte bli uppgiven. Ibland blir man ju det men sen på något konstigt sätt så blir det

Likt sina litterära kompisar har Ylva Eggehorn lärt sig att stanna kvar och uthärda det svåra. Både sorgen och kärleken behöver hinna ifatt en. Så småningom kommer hennes egna erfarenheter av när hon miste sin dotter att bli en bok, den är inte färdig men har en titel: *Skönhet och aska – anteckningar från sorgens universitet*.

Det är mycket som är mörkt i världen, men Ylva Eggehorn känner en ny vind blåsa. "Ett samhälle kan hanka sig fram med sinande brunnar av mening och hoppfullhet men en dag är det slut, och då kommer något nytt. Vinden blåser när det behöver bli vår."

► morgon igen och man går upp och så fixar man frukost en gång till.

Även om hennes ambition och utgångspunkt inte varit att vara brobyggare kan hon idag se det som en vädjan från sin egen historia. Där fanns arbetarrörelsen på ena sidan, frikyrkorörelsen på den andra. Som två isflak som gled isär med en ömsesidig misstro emellan sig. Syskon stående på varsitt block.

– Den här släkthistorien var länge okänd för mig, men den här strävan efter att hitta ett språk som överbryggar, den tror jag kanske kommer därifrån.

Här finns också historien om kvinnor som döljer sin smärta och står ut.

– Det finns en budkavle som går på kvinnolinjen i min släkt där ordet övergivenhet är tydligt, och sen en underrubrik som är "Konsten att leva ett

omöjligt liv. Och klara av det." Kan det här budskapet kanske skrivas om? Kan jag tillföra någonting nytt för att bryta historien, så att det inte blir ett öde?

TILLBAKA PÅ HANNAGÅRDEN 2025.

Ylva tycker sig se en ny vind som blåser. Det kommer inte vara samma vind som på 70-talet, nya sånger och nya bilder kommer att komma, men det är ett skeende som påminner om hur det var. Unga som söker Gud. Något som växer underifrån, som inte kan orkestreras fram. Hon har också följt de oroliga rösterna om ungdomar som vill ha tydliga svar, "Vad säger Bibeln?", "Vad säger kyrkan?", de oroliga rösterna som pekar på en konservativ trend. Hon markerar själv mot reaktionära rörelser som går ut på att stärka mäns självkänsla och införa en

gammal maktordning, samma rörelser försökte kidnappa skeendet i hennes ungdom.

– Vi får vara på vår vakt, men först och främst: diskutera inte en massa. Tankar och åsikter kommer och går – älska dem. Det här är dödligt allvar för dem! De har hittat någonting som har vänt upp och ner på deras liv.

I höst ger hon ut *Sången Underifrån*, en bok om vad som hände på 70-talet, kanske kan den fungera som en bro från en svunnen tid? Hjälpa de unga att få fatt i motkulturens Jesus tänker hon. Och så citerar hon de kanske tre mest användbara meningarna i kyrkan:

– Du är välkommen! Du är förlåten! Maten är klar.

– Vi träffas och äter, sen sjunger vi tillsammans – och sen får vi se. ■

Om kyrkans roll i samernas historia

Skam

Ann-Helén Laestadius
(Romanus och Selling 2025)

Skam är den tredje delen i Ann-Helén Laestadius Sápmitrilogi. De första delarna *Stöld* och *Straff* har fått stor uppmärksamhet och den första har också blivit film på Netflix.

Förlusten av samisk identitet och språk och den skam som förknippats med samisk identitet är övergripande teman i boken. Samtidigt är det en skildring av ett Kiruna på väg att försvinna, en tidsresa till 1980- och 1990-talen, ett familjeepos, en kärleks-historia och en berättelse om spänningen mellan den laestadianiska rörelsen och omgivningen. I Svenska kyrkan pågår åren 2022–2031 en försoningspro-

cess som också innebär ett erkännande av kyrkans övergrepp mot det samiska folket.

Hur ursäkten tas emot är inget Svenska kyrkan förfogar över, sa ärkebiskopen i samband med försoningsgudstjänsten. Kyrkan spelar en stor roll i boken och bär också ett ansvar för det historiska skeendet. Boken ger en inblick i den skada det samiska folket åsamkats men kan också läsas för den som är nyfiken på laestadianismen.

HELENA INGHAMMAR

Kort men mycket om Svenska kyrkan

Historien om Svenska kyrkan

Lars Björksell
(Verbum 2025)

Titeln *Historien om Svenska kyrkan* hintar om att det är en tegelsten som ska plöjas, men det här är en nätt bok på omkring 170 sidor. Ändå är den omfattande, historieteckning- en börjar redan på 800-talet för att beskriva den kontext som Svenska kyrkan växer fram ur fram till dagens angelägna frågor om exempelvis samer och religionsdialog. Författaren, prästen Lars Björksell tecknar de stora dragen i historien men även det nära och vardagliga, hur ett kyrkobesök gick till på medeltiden eller hur det var att vara prästfrun, och kanske tvingas till "änkekonsivering"! Boken är en lättillgänglig introduktion till Svenska kyrkan som med fördel kan läsas av nyfikna, medarbetare eller förtroendevalda. I stället för källhänvisningar genom boken har författaren listat använd litteratur i olika läsa vidare-kategorier, behandligt för den som vill fördjupa sig.

MARLENE W ANTONSON

Sommarkryss

LITET ANTAL ELLER HA TILLÄTSELSE ATT		FÅR DRA	SARV	BE ATT FÅ GIFTA SIG ELLER EJ BUNDNA	LAG FRÅN VÄXJÖ OCH VÅDER-STRECK	SKIVA	GLA- CIÄREN	HAR TULLAR	BRUKAR GLADA	TILLRÄT- TAVISADE IRRI- TERAT	BRITTISK ADELS- TITEL						
DREV																	
DE VAR FÅGEL- SKRÄM- MOR PÅ ODLAD MARK																	
AV- STICKARE	FLIT ELLER BULT				HÖNA			PRESENS AV VARA									
	BEVAKAR KONSU- MENTERNS INTRESSEN				GRODMAN- NEN & VAT- TENBAGGEN			KÖR I STOCK- HOLM									
FIGUR SOM BESTÅR AV ÅTTA TRIANGLAR								DRYCK & LÖSNINGS- MEDEL									
MANICK				LJUNG- VÅXT			SANKT BETALADE ELLER BYTTE UT			LJUD EL- LER VIKT- ENHET	KANAL FÖR INFORMA- TION ELLER STORLEK	CYKEL ELLER KUNG	LAND- TUNGA ELLER SVORDOM	MOTTON	ÖKÄND ÖGRUPP	VÅXT MED STAM MEN AV RINGA ÅLDER	FÖDA
LED		HAR ÖRON- TOPSAR			FINESSEN						I HÖGSTA GRAD						
		FÅTT HACK OCH ÖVATS			MEDHÅLL ELLER MUSIKÖRA												
FULLA AV MÄRKEN EFTER SÅR							ROLLS- ROYCE			UTE							
							TRÄD OCH FÄRG			UTAN RÖTA							
RÄCKA			INTE KLOK	VITT- RINGEN									INTE KLART				
				HÖJD- PUNKT									FIRAS 27 AUGUSTI				
KOKATS FÖRSIKTIGT										INDISKT PLAGG					VERKA		
AVVERKAS DET GRENAR PÅ										DRYCK & KOMMUN					SEGT VIRKE		
UTAN ER- SÄTTNING FÖR ARBETET									GASTAR								FATTA
HUS FÖR SVIN						NYA TES- TAMENTET			LÖVTRÄD			FLÖTTYR- KOKT KAKA TIO & MIK- ROBLOGG					
Korsords- konstruktör: Lars-Göran Ståhl ©	UNGA SOCIALDE- MOKRATER				LÄTA NÅGON FÅ ETT FÖREMÅL				LITEN TORR KAKA			SKYDDA ELLER POPGRUPP					

Facit hittar du på www.svenskakyrkan.se/strangnasstift/portalen

Det här händer *stiftet runt*

Konst, konsert och kulglass

Välkommen på vernissage 29/6 i samband med gudstjänsten kl. 15. Konstutställningen kan ses på tisdagar under juli månad kl. 14–18 i kyrkan, då också glasscafét öppet. Det är också konsert i kyrkan kl. 18 alla tisdagar i juli i Hackvad kyrka, **Edsbergs och Mosjö-Täby församlingar**.

Kammarmusik på tvärflöjt

Välkommen på Musik i sommarkväll! Ensemble Flautando, tolv flöjtister spelar kammarmusik på tvärflöjter i olika storlekar. 30/7 kl. 20 i Norrbyås kyrka, **Kvismare församling**.

Hurra! Vi ska ta över!

Familjedag i Hardemo 10/8. Drop-in-fika från kl. 14.30. Aktiviteter och lekstationer. Hamburgare innan musikgudstjänst kl. 18. Sång av Laleh och om Pippi Långstrump. **Kumla pastorat**.

Helgmålsringning

Vi ringer in helgen enligt gammal tradition, vid Klosterruinen kl. 18 varje lördag. **Bodarne pastorat**.

Barnens fest i Åsbro

Välkommen till barnens fest i Åsbro! Vi träffas och leker, cyklar, fikar m.m i och omkring Tallbackskyrkan, Movägen 2 i Åsbro 14/6 kl. 14–16. Ett samarbete med Åsbro frikyrkoförsamling. **Askersunds pastorat**.

Torsdagkvällar med Hjälme och Hjälme

Fyra torsdagar i juli gästas Solliden av kocken och entreprenören Roger Hjälme som tillsammans med dottern Saga Hjälme tar över köket. Alla dessa kvällar bjuds det också på underhållning! Läs mer och boka på pastoratets hemsida. Solliden kurs- och konferensgård, **Örebro pastorat**.

Kulturlördag i Gamla Torshälla

Växtmarknad, konstrunda, loppis med mera till förmån för ACT Svenska kyrkan. 9/9 kl. 10–15. **Torshälla församling**.

Tillsammans för Floda

Två musikkvällar med insamling som oavkortat går till renoveringen av Flodas kyrkfönster. *Tillbakablickar* 6/7 kl. 18 med Martin Sturfält och *Från Irland till Floda* 20/7 kl. 18 med Double Inn. Floda kyrka, **Katrineholmsbygdens församling**.

Våfflor på Prosten Pihls café

Belgiska våfflor med matiga toppings eller efterrätts-toppings, hembakat fikabröd och ett stort utbud av glutenfritt fikabröd. Helgfria vardagar kl. 11.30–17 hela sommaren. **Nyköpings församling**.

Romantisk musikgudstjänst

Svenska romanser och svenska folkvisor med Lars-Ove Eriksson, orgel och piano och Anna Wikblom, sång. Svennevads kyrka, 10/8 kl. 18. **Sköllersta församling**.

Pilgrims- promenader

Starta arbetsveckan med en promenad och andlig input. Samling vid domkyrkan. Måndag 9, 16 och 23/6 kl. 17-18.30.

Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö.

Trädgårdscafé vid Kyrkans hus

Välkommen på en kopp kaffe/te/saft med bröd, 2/7 kl. 13-15. Det kostar ingenting men ge gärna en gåva till diakonin i **Daga församling**.

Från Mozart till Hasse & Tage

Välkommen till en glädjefylld och personlig konsert! Här blandas klassisk musik friskt med visor, Hasse & Tage-hits, allsång och ett litet musik-quiz. 15/6 kl. 18 i Salems kyrka, **Salems församling**.

Sommarkonsert

Sommarkonsert med Grödinge kyrkokör, 12/6 kl. 19 i Grödinge kyrka. **Grödinge församling**.

Berättelsen om Sankt Olof

Kom och lyssna till berättelsen om Sankt Olof! Historien illustreras av Albertus Pictors fyra takmålningar: Haralds båt-färd med Ormen, Olofs båt-färd med Oxen, Olofs kröning, Slaget vid Sticklastad. Olofdagen 29/7 kl. 17 i Lids kyrka, **Rönö församling**.

Våffelcafé

Gemenskap och nygräddade våfflor i Frustuna prästgårds trädgård, onsdagar kl. 11-14, **Frustuna församling**.

Följ med och be

*Gud, vi ber för alla som fattar beslut om jordens tillgångar.
Hjälp dem och oss alla att använda dessa gåvor på ett ansvarsfullt sätt, så att din Skapelse värmes och vårdas.*

Varje vecka ber vi i Strängnäs stift för ett kontrakt och för dess kontraktsprost, samt för församlingarna i kontraktet. Vi ber också för våra systerkyrkor i de länder som ingår i Borgågemenskapen och våra vänstift. Se vecka och kontrakt nedan.

Vecka 24, 32

Södertälje kontrakt, kontraktsprost Åsa Lindgren. Enhörna, Hölö-Mörkö, Södertälje, Östertälje, Turinge-Taxinge, Överjärna, Ytterjärna, Vårdinge och Trosa.

Vecka 25, 33

Rekarne kontrakt, kontraktsprost Markus von Martens. S:t Johannes, S:t Ansgar, Tunafors, Västra Rekarne, Tors-hälla, Hällby med Tumbo och Råby-Rekarne, Husby-Rekarne, Näshulta, Kafjärden och Stenkivsta-Ärla.

Vecka 26, 34

Norra Närke kontrakt, kontraktsprost Caroline Edlund. Adolfsberg, Almby, Edsberg, Långbro, Mikael, Mosjö-Täby, Örebro Nikolai, Örebro Olaus Petri, Knista, Axberg, Glanshammar och Tysslinge.

Vecka 27, 35

Södra Närke kontrakt, kontraktsprost Gunlög Axelsson Ölund. Askersund-Hammar, Lerbäck, Snavlunda, Ramundeboda, Skagershult, Finne-rödja-Tived, Viby, Sköllersta, Hallsberg, Kumla, Hardemo, Ekeby, Asker-Lännäs och Kvismare.

Vecka 28, 36

Nynäs kontrakt, kontraktsprost Peter Mourath. Grödinge, Sorunda, Ösma-Torö, Nynäshamn, Salem.

Vecka 29, 37

Domprosteriets kontrakt, kontraktsprost Christoffer Lundgren. Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö, Mariefred, Vårfruberga-Härad, Stallarholmen, Åker-Länna, Daga och Frustuna.

Vecka 30, 38

Oppunda och Villåttinge kontrakt, kontraktsprost Tomas Holdar. Katrineholmsbygden, Björkvik, Västra Vingåker, Österåker, Flen, Helgesta-Hyltinge, Dunker-Lilla Malma, Mellösa och Bettna.

Vecka 31, 39

Nyköpings kontrakt, kontraktsprost Ylva Evensen. Kiladalen, Nyköping, Oxelösund, Stigtomta-Vrena, Tunaberg, Rönö och Tystber-gabygden.

Var med och fira Stjärnholm 80 år!

ÄNDA SEN JAG kom till Stjärnholm med Kyrkans Ungdom första gången har stiftsgården haft ett särskilt rum i mitt hjärta. Här fick

Henrik
Rudsäter

vi vara på läger i slottsmiljö! Här träffade vi ungdomar från andra platser, världen och kyrkan blev så mycket större. Här upptäckte vi glädjen i ett regelbundet böne- och gudstjänstliv.

När jag nu, mer än 40 år senare, har stiftsgården som min arbetsplats har jag förstått hur fantastiskt många som också har ett särskilt rum i sina hjärtan för Stjärnholm.

Nya generationer minns förstås inte stämningen i huskapellet, gamla matsalen eller logementen på tredje våningen. Stiftsgården är under ständig förändring. I gengäld bär varje tid på sina möjligheter till möten med miljön och människorna här, som kan bli till djupa och vackra spår i den enskildes hjärta.

Decennierna går – Stjärnholm består, och fortsätter att uppfylla sitt syfte; att vara ett centrum för barn och unga i kyrkan, att vara en mötesplats för samhälle och kultur samt en miljö för utbildning, gudstjänst, andlig förnyelse och själavård. Välkommen att fira gården med oss 13-14 september!

**HENRIK RUDSÄTER,
STIFTSGÅRDSCHEF**

Stötta gärna stiftsgården genom att bli medlem i Stjärnholms vänner.

Att hjälpas åt skapar gemenskap

Marie Ellwyn och Mike Lue, driftschef respektive köksansvarig, har arbetat på Stjärnholm i snart 20 år. Att arbeta för en god atmosfär för gästerna gör deras eget arbete meningsfullt.

– **JAG HAR** ett jätteroligt jobb. Veldig omväxlande, säger driftschefen Marie som inte drar sig för att ställa sig i disken och diska upp efter att 100 hungriga konfirmander ätit sin lunch. Eller bädda rent i hotellrummen.

– Då ser man ett konkret resultat av det man gjort.

Marie Ellwyn kom till Stjärnholm 2006 från militärhögskolan Karlberg där hon var restaurangchef. Hon har ett övergripande ansvar för hela hotell-, restaurang- och konferensverksamheten.

Att växla mellan arbetsuppgifter och hugga in där det behövs verkar utmärka personalen på Stjärnholm.

– Jag har både målat och tapetserat, konstaterar Mike. Och två av de anställda i köket ansvarar för skötseln av köksträdgården.

– Ja, vi jobbar mycket över gränserna, konstaterar Marie. Det skapar gemenskap och gör jobbet mer varierat.

Mike Lue började på stiftsgården 2005 efter att han sålt sin restaurang inne i Nyköping. Snart går han i pension från jobbet han stortrivts med.

– Jag har haft ansvar för inköp av mat, planering av matsedeln, kökets personal och ekonomi. Det är kontors-

arbete två dagar i veckan och resten matlagning. Var tredje helg är jag kock och bestämmer vad det ska bli till söndagsmiddag.

Söndagsmiddag på Stjärnholm är något som tillkommit under Mikes och Maries tid.

– Det har blivit mycket uppskattat i närområdet då många passar på att komma hit som familjer och ta ut sina äldre släktingar på söndagsmiddag.

Och vad blir det för söndagsmiddag om du får bestämma?

– Gärna något med kalkon. Det är så gott, säger Mike och Marie nickar instämmande.

När Marie tillträdde satsade gården mycket på externa kunder. Fortfarande erbjuds vandringspaket, golfpaket och möjligheter till fester och konferenser av olika slag men numera har 90 procent av gästerna kyrklig anknytning.

Samtidigt har röda siffror blivit gröna, vad kan det bero på?

– Det är flera saker. Men främst att Stockholms stift lade ner sin stiftsgård och lägger sina konfirmandläger och andra kyrkliga samlingar hos oss. Vi har

Torpare, adel och vanligt folk, här är några nedslag i Stjärnholms

1604 föds Jöns Månsson. Han gör en extraordinär livsresa från uppväxten i en fattig torparfamilj till att bli rektor, diplomat och adlad med namnet Silverstierna.

1660 ärver Anna Maria Silverstierna Stjärnholm av sin far. Kyrkan börjar byggas, lindar planteras och stallbyggnaden uppförs.

1748 står det som än i dag är gårdens huvudbyggnad klar. Släkten de Besche låter renovera kyrkan och installera kakelugnar i slottet.

1822 flyttar familjen de Geer till Stjärnholm. En av de fjorton barnen heter Louis och blir i mitten av 1800-talet Sveriges förste statsminister.

numera så fullbelagt på somrarna att vi bara kan ta emot strögäster under tre-fyra veckor, konstaterar Marie.

En sak som också ändrats sedan Mike Lue kom är maten till konfirmanderna.

– Det har blivit mindre ”barnmat”, som korv, och mer ”vuxenmat”, typ fläsknoisette med bearnaisesås. Och det verkar ungdomarna gilla. Det händer att de knackar på i köket och vill tacka för maten. Och ibland blir vi kallade ut ur köket och får ta emot applåder.

Numera finns alltid även en vegetarisk rätt på lunchmenyn och Mike försöker köpa in så mycket Kravmärkta och ekologiska varor som möjligt, samt bara svenskt kött och MCS-märkt fisk.

– När Svenska kyrkans unga är här är det enbart vegetarisk mat som gäller, konstaterar Marie Ellwyn.

– Men när vi ska ha stiftets stora

konfirmanddag och servera lunch till 650 ungdomar blir det spaghetti och köttfärssås, förklarar Mike.

För ägarna av Stjärnholm, Strängnäs stift, Svenska Kyrkans unga och Stjärnholms vänner, är det viktigt med en välkomnande miljö. Hur får man till det?

– Vi lägger stort vikt vid att ha ett bra värdskap. Det innebär att både ge god service och att se gästerna. Vi vinnlägger oss om att skapa en bra atmosfär.

På Stjärnholm kan kocken åka på att tapetsera och driftschefen att diska. Det ger en bra arbetsgemenskap som smittar av sig på gårdens atmosfär.

FOTO: SANDRA BERGENTOFT

Andlig atmosfär handlar inte bara om krucifix på väggarna utan även om hur vi bemöter varandra, både medarbetare och gäster. Vi har ett öppet, vackert kapell där vi har daglig verksamhet. På stiftsgården rör sig oftast också kyrkans personal som präster, musiker – och ibland flera biskopar, berättar Marie.

– Vi är förstås glada för alla våra gäster, men att ha så mycket ungdomar här, vi har även många unga timanställda, tillför glädje och energi och bidrar till Stjärnholms goda atmosfär, menar både Marie och Mike.

INGALILL BERGENSTEN

is historia

1938 köper stiftelsen Kyrkans hem i Strängnäs stift Stjärnholm för 93 000 kronor. Ytterligare 200 000 kronor samlas in och en nödvändig upprustning kan påbörjas.

1945 slår portarna upp för den första ungdomskursen.

1970 får slottet en annexbyggnad som får namnet Nygården. Nu kan ännu fler övernatta och gården får en stor konferenslokal.

1995 sker en omfattande restaurering med nytt kök, nya matsalar. Livets kapell ser dagens ljus.

2024 har stiftsgården över 13 000 övernattande gäster, varav 8 600 barn och unga.

Daniel Brodén

Ålder: 47 år.

Gör: Församlingspedagog i Hallsbergs församling.

Bor: I Hallsberg.

Första mötet med Stjärnholm: I mitten av 1990-talet.

Bästa minne från

Stjärnholm: Då jag träffade min fru Petra på ett läger när jag var 16 år. Och andra livslånga relationer som startat där.

Daniel Brodén har besökt Stjärnholm i många roller, här är han på konfirmanddagen med sina konfirmander i Hallsbergs församling.

FOTO: LINN FORSDAHL

Daniel fann fru och vänner för livet på Stjärnholm

Daniel Brodén minns när han som 14-åring klev in i det gamla slottet Stjärnholm. Sedan dess har det blivit många besök på stiftsgården och han har även haft den som arbetsplats under flera år.

– Stjärnholm har en mycket speciell plats i mitt hjärta, säger Daniel som numera själv tar med sig 14-åringar till Stjärnholm.

Mycket var annorlunda på gården då Daniel kom dit som lägerdeltagare första gången. Bland annat bodde ungdomarna i logement på tredje våningen av slottet då annexet Nygården inte var byggt ännu.

– Och om det var fullt inne i stora huset tältade vi ute i parken. Det har kommit till fler regler som har med säkerhetstänkande att göra sedan dess, och det är väl bra, säger han.

Det var uppe på tredje våningen som Daniel blev tillsammans med Petra som så småningom blev hans fru. Daniel talar varmt om alla de livslånga relationer som han fått via Stjärnholm.

– Många av mina bästa vänner träffade jag första gången på Stjärnholm. En av dem är för övrigt gift med min lillasyster numera.

Efter att ha åkt på läger, "happenings", ledarutbildningar och SKU*-arrangemang på gården fick

Daniel möjlighet att ingå i dåvarande stiftsbandet som övade en gång i månaden under cirka två års tid på Stjärnholm. När han var stiftspedagog mellan

2018 och 2024 var han på Stjärnholm ofta flera dagar i veckan i olika sammanhang.

– Det var roligt att få ordna arrangemang som liknade de jag själv var med på och tyckte mycket om som ung.

– Efter att ha satsat mer på hotell- och konferensverksamhet är gården nu återigen mera inriktad på ungdomar och församlingar och anpassad efter det och det tror jag är bra.

Om du skulle få önska något inför framtiden?

– Jag har en dröm om att det skulle byggas ett nytt hus, ett Nygården 2, dit grupper kunde komma och bo. Rå om sig själva, laga mat tillsammans, ha självhushåll och umgås. Det kunde handla både om församlingsgrupper och konfirmandgrupper, säger Daniel Brodén.

INGALILL BERGENSTEN

*Svenska Kyrkans Unga

Petra och Daniel.

”Stjärnholm är som ett andra hem”

Stjärnholm och människorna har betytt mycket för Hugo och Alvin.

Hugo Klang

Ålder: 20 år.

Gör: Har senaste året varit jägargruppchef under militärtjänsten på K3 i Karlsborg.

Bor: I Strängnäs.

Hur hamnade du på Stjärnholm?

– Mina syskon hade konfirmerats där och jag tänkte lite slentrianmässigt göra samma sak som de. Men Stjärnholm var så mycket mer än jag tänkt. Konfirmentlägret blev en tillflykt, en fristad från världens alla bekymmer. De tre veckorna på ett läger lever man som i en bubbla och umgås intensivt. Vi har samma schema varje dag och dagen slutar med fina och tankvärda andakter i Livets kapell.

Och sedan blev du kvar?

– Ja, jag har varit på Stjärnholm minst två gånger varje år sedan jag var 15 år. Jag har varit ledare på konfirmandläger fyra år i rad nu.

Något speciellt minne du vill dela?

– Andakterna på Stjärnholm är jättefina stunder då människor delar saker de varit med om i livet. Lägren ger oss unga möjlighet att reflektera över oss själva – vilken sorts människa man vill vara och vad man vill åstadkomma i sitt liv – och över den kristna tron.

Någon person som betytt extra mycket?

– För mig är det stiftspedagogen Cecilia Sundkvist som blivit som en andra mamma för mig.

Vad önskar du för Stjärnholm i framtiden?

– Gärna att fler vanliga hotellgäster hittar till gården och upptäcker de fina, korta andakterna i Livets kapell. De är ett lättare sätt att närma sig den kristna tron än mässor och gudstjänster.

Alvin Åhlin

Ålder: 19 år.

Gör: Har studerat tyska i Berlin under våren.

Bor: På söder i Stockholm.

Vad betyder Stjärnholm för dig?

– Stjärnholm är en mycket speciell plats för mig. Jag konfirmerades där och har efter det varit ledare där tre veckor varje sommar och även varit ledare på höst- och vårlägren. Stjärnholm är som ett andra hem för mig och den känslan har vuxit sig starkare och starkare för varje gång jag bott på gården.

Något särskilt Stjärnholmsminne du vill lyfta fram?

– Sista kvällen på mitt konfirmentläger var speciell. Vi konfirmander hade bara mötts på Zoom innan lägret eftersom det var pandemi. Jag kom till Stjärnholm och kände ingen och var nog lite orolig för hur allt skulle bli. Men det blev fantastiskt bra och alla vi som var på lägret blev oerhört tajta. Och så insåg man plötsligt på den sista andakten att de underbara veckorna snart skulle ta slut och man måste till-

Biskopsmöte på Stjärnholm: Isak Wolf, Hugo Klang, Iris Kling, biskop Johan, Albin Wolf och Alvin Åhlin.

FOTO: PRIVAT

baka till den vanliga världen... Då blev allt väldigt sorgligt och känslösamt.

– Jag har för övrigt sett samma saker hända med de konfirmander som jag nu varit ledare för. Som tur är erbjuds flera återträffar.

Vad har Stjärnholm betytt för din tro?

– Innan jag konfirmerades tänkte jag inte så mycket på trosfrågor. Men tack vare lägren fick jag möjlighet att reflektera och diskutera och det är jag enormt glad för.

Till sist – vad är det bästa med Stjärnholm?

– Det är gemenskapen som uppstår då man lever och bor tillsammans här i tre veckor på ett läger.

INGALILL BERGENSTEN

Stenstoder som förkunnar

Stjärnholm är inte bara en stiftsgård. Det är en stiftsgård som ligger inbäddad i en skulpturpark.

– Vårt uppdrag är att vårda och utveckla parken. Och se till att fler upptäcker den, säger styrelsemedlemmarna Hans Estvik och Hjördis Hultgren.

HJÖRDIS HAR VARIT med i styrelsen i tio år.

– Jag har alltid haft ett engagemang för konst, kultur och miljö och även arbetat i mitt yrke med de frågorna. Hans Estvik och Dessutom har jag en relation Hjördis Hultgren sedan många år tillbaka till Stjärnholm, berättar Hjördis som är bosatt i närliggande Nyköping.

Hennes önskan är att parken ska bli en bro till tro. Att parken ska fungera som en dialog mellan konsten och kyrkan. Under sina guidningar i parken brukar hon fråga människor vad de får för associationer då de ser verken.

– Det är intressant att höra svaren, för människor ser så olika saker i skulpturerna. I Jessica Fleetwoods två halva stålringar som är länkade i varandra såg en person Maria och Jesusbarnet. Och det är precis vad denna nonfigurativa skulptur heter!

HANS ESTVIK KOM med i styrelsen för fem år sedan. Han är själv skulptör och hade under flera år varit med på olika konst- och kulturevenemang på Stjärnholm. Under 2025 ska han färdigställa sitt verk Solidaritet, vilket blir skulpturparkens senaste tillskott.

Det ersätter ett annat verk i trä på samma plats som blivit murket

och var tvunget att tas bort.

– Solidaritet är ett ord vi bör tänka på mera, anser jag. Dessutom bygger verket på en form av solidariskt ansvar och arbete då vi varit en arbetsgrupp som jobbat fram det. Materialet kommer för övrigt från stiftsgårdens eget skogsbestånd.

Hans Estvik ser många möjligheter till kopplingar mellan konsten och verksamheten på Stjärnholm.

– Konst vidgar människors vyer. Man kan använda skulpturerna på ett pedagogiskt sätt exempelvis i konfirmandverksamheten till att diskutera existentiella frågor.

STYRELSENS UPPGIFT ÄR att utveckla och vårda skulpturparken. Det har kommit att handla

mer och mer om underhåll.

– Det beror på att flertalet av verken köptes in för 20–25 år sedan, konstaterar Hjördis Hultgren.

En stor del av budgeten går åt till underhåll, mindre till att köpa in nya verk. I nuläget tillkommer ett nytt verk ungefär vart femte år så det är långt till skulpturparkens mål om ungefär 50 verk. För att ändå ha råd att köpa in konstverk har man kommit överens med konstnärer om avbetalning, en årlig summa i stället för hela kostnaden på en gång.

Både Hjördis och Hans trivs med sitt ideella engagemang i Stjärnholms skulpturpark.

– Det är en stor glädje att få jobba ihop med likasinnade, konstaterar Hjördis.

– Ja, med människor som delar samma värdegrund som man själv. Och så är det spännande att få vara med och påverka parkens innehåll. Den är ju en fantastisk plats för reflektion och eftertanke, säger Hans.

INGALILL BERGENSTEN

1

Några av Stjärnholms alla skulpturer. 1. Ärkeängeln Ga briel. 3. Tors fiskafänge. 4. Apa. 5. Man är.

FOTO 1, 3,

3

2

Gabriels fjäder, 2. Maria och Jesusbarnet,
FOTO 1, 3, 4: MAGNUS ARONSON. FOTO 2, 5: LINN FORSDAHL.

4

5

FOTO: LINN FORSDAHL

Birgitta Wrede

Ålder: 78 år.

Bor: På Aspö utanför Strängnäs.

Gör: Sitter i styrelsen för stiftelsen Stjärnholm och har även många andra stifts-uppdrag.

Första mötet med

Stjärnholm: Det var veckan efter att jag konfirmerades i början av 1960-talet. Sedan dess har jag varit gården trogen.

Bästa minnet från Stjärnholm:

Alla människor jag lärt känna där och framför allt husmor Inga Zetterberg som betydde mycket för mig genom livet. Hon personifierade Stjärnholmsandan för mig.

Birgitta tryggar tillväxten

Barn och barnbarn är också ”Stjärnholmsungar”

– Stjärnholm är liksom kyrkans hem, säger Birgitta Wrede och det går inte att ta miste på den stora betydelse gården haft och har i hennes liv. Hon har många exempel på hur hon och hennes jämnåriga formades och växte i kontakten med folket på stiftsgården.

FÖRSTA GÅNGEN BIRGITTA kom till Stjärnholm var veckan efter att hon konfirmerats. Sedan följde ett intensivt ”lägeråkande” under hela tonåren.

– Kristliga gymnasistföreningen höll ofta till här och hade stora och fantastiska möten då mer än hundra ungdomar deltog. Jag jobbade också på gården i många år under somrarna och andra lov. Det fanns alltid jobb att få.

Det var som sommarjobbare hon först kom i kontakt med en person som kommit att betyda oerhört mycket för henne – Stjärnholms husmor Inga Zetterberg.

– Hon var prästdotter från Snavlunda i Närke. Hennes ledstjärna var att inget fick förfaras, så på den tiden odlade vi mycket och tillverkade mycket själva. Jag minns hur vi till en jul gjorde ljusstakar av uttjanta stora tändsticksaskar och satte hemstöpta ljus i dem i alla fönster som vette mot gårdsplanen. Dessa levande ljus mötte alla som kom tillbaka efter julens gudstjänster i kyrkan. Kanske inte helt ofarligt, men vi gick brandvakt.

Birgitta minns också husfolkets böne- och

gudstjänstliv som hon menar bar gården och var grunden för Stjärnholmsandan.

– Det händer fortfarande att jag tänker att jag ska ringa Inga Zetterberg då något viktigt hänt i mitt liv – fastän hon är borta sedan länge.

UNDER ETT ANTAL år arbetade Birgitta Wrede som biträdande husmor innan hon flyttade till Strängnäs.

– Inga var liksom ”gift” med Stjärnholm, men det kände jag att jag inte kunde vara. Jag hade ju min son att tänka på bland annat. Men jag har ändå försökt bidra, bland annat genom mitt engagemang i stiftelsen Stjärnholms styrelse. Jag är fortfarande ofta på gården i olika sammanhang och känner alltid att det är att komma hem då jag kliver in genom dörren.

– Det är också en stor glädje för mig att både min son och fem barnbarn konfirmerats här och blivit ”Stjärnholmsungar” precis som jag.

Och framtiden för Stjärnholm, hur önskar du att den ska bli?

– Jag önskar att stiftsgården Stjärnholm ska fortsätta vara en mötesplats, en stiftsgård för alla åldrar, ett ställe där våra unga kan få lära känna Jesus och ett andligt påfyllnadställe för oss som behöver det.

INGALILL BERGENSTEN

Tema: *Konfirmation*

Konfirmation är ett av Strängnäs stifts fokusområde fram till 2027.

Frågan "Hur gör ni?" kan besvaras på olika sätt. Portalen har gjort några nedslag i stiftet.

Långa traditioner till trots, konfirmationen har ständigt varit i förändring.

Fördjupning av Cecilia Wejryd på sidan 26.

Undervisning med kropp och själ

"Det händer också något när vi gör"
säger konfirmandprästen Victor Lidström

Förra året hade S:t Johannes församling i Eskilstuna 11 konfirmander. I år är de 40. Om det beror på metodiken, på kompistryck, en resa till Assisi eller kanske bara på något i tiden, låter konfirmandprästen Victor Lidström vara osagt. Men något tycks fungera. Och det faktum att mässan står i centrum har uppenbarligen inte avskräckt.

DET ÄR TISDAGSMÄSSA i Klosters kyrka. Tre konfirmander sitter med sin konfirmandpräst och väntar på att få ministrera; duka, hälla upp vin och ordna för nattvarden. De vet hur man gör, eftersom de har övat, gjort det förut och ville göra det igen. Det var något med det där att få vara aktiv, hjälpa till, som gav mersmak.

– Det är något jag inte hade tänkt att jag skulle göra, så det har varit spännande. Jag har ministrerat både på ett par av de mässor vi haft på våra konfir-

mationsträffar och på en högmässa en söndag. Det var ännu roligare på söndagen, säger Freja Sroijit Eklund.

Att göra, och inte bara prata, har sina poänger, tror konfirmandprästen Victor Lidström:

– Vi är inte bara en hjärna, vi är också en kropp. Och konfirmationsläsningen måste också få förmedla ett praktiskt kunnande. Att göra är ett sätt att vara delaktig som kanske passar vissa konfirmander bättre än att prata. Det händer också något när vi gör; man kan få

FOTO: MATTIAS PETTERSSON

Prästen Victor Lidström vill att konfirmanderna ska möta olika uttryck i undervisningen. Att bli förtrogen med gudstjänsten lär dem att kyrkan rymmer både allvar och glädje.

När konfirmanderna deltar praktiskt, till exempel när de dukar nattvardsbordet, får de nya perspektiv och upplever sig mer närvarande.

FOTO: MATTIAS PETTERSSON

syn på saker ur ett annat perspektiv. Många av våra konfirmander säger att de lär sig på ett annat sätt när de står precis runt altaret, att de upplever sig som mer närvarande, förklarar han.

DET ÄR DEN 14:e tisdagsmässan för konfirmandgruppen. Varje träff avslutas med en mässa, tematiskt och musikaliskt knuten till söndagens högmässa. Nog gäspas det en del i bänkarna; klockan är över sex på kvällen och konfirmationsträffen har pågått i ett par timmar, efter en redan lång skoldag. Men de vet vad som förväntas av dem, när de ska resa sig och hur ett kors-tecken ska göras. Det går av sig självt vid det här laget. Två unga ledare står under kommunionen bredvid Victor med varsin bägare i handen och säger: "Kristi blod, för dig utgjuter". Och det är något som Victor Lidström vill – att konfirmanderna ska veta vad det är att fira gudstjänst och mässa.

– När de i framtiden går igenom livets kriser och glädjeböj vill jag att de ska känna att de kan gå till kyrkan och veta hur det fungerar, att det sitter

i kroppen. Det är stor skillnad att veta hur gudstjänst fungerar och inte när man söker sig till kyrkan.

Skillnaden, menar Victor, är att den som inte är hemma i kyrkans språk och estetik och kliver in till exempel i fastetid, när tilltalet är introspektivt och stämningen dämpad, tror att det alltid är allvarligt och dystert i kyrkan. Eller så kommer man med sin sorg på påskdagen och möts av ett glädjefullt "KRISTUS ÄR UPPSTÅNDE!". Nu har konfirmanderna fått förståelse för den gemenskap som byggs kring kyrko-årets emotionella, estetiska och praktiska flöden. Samtidigt är Victor väldigt försiktig med att kalla deras sätt för någon specifik metod och säger att de också lär ut saker genom att teoretiskt gå igenom dem.

– Det är ju på många sätt en helt traditionell konfa, men med utgångspunkt och fokus på mässan.

– För ett tag sedan lånade vi in en vandring från Södertälje där vi mötte några karaktärer från Gamla testamentet, och från Strängnäs ett nytt sätt att ta sig an budorden, berättar Victor.

ATT VARVA DET praktiska med det teoretiska, leka, sjunga, skapa och reflektera kan ses som ett sätt att möta den forskning som visar att ungdomar är mer nöjda med sin konfa om den innehåller olika uttryck och bredd. Men det faktum att man varje tillfälle firar mässa är något som fått en del föräldrar att höja på ögonbrynen; är det verkligen något som ungdomar uppskattar?

– Jag tror det är att förenkla bilden av ungdomar. Det är klart att det finns individuella skillnader. Men kanske är det mer en generationsfråga; ungdomarna har inte samma fördomar kring det kyrkliga som deras föräldrar. Jag tror att det är en större utmaning idag att balansera tydlighet och öppenhet på ett sätt som är troget vår tradition. Och det är ju frågor som har diskuterats i både kyrklig och sekulär media under våren. Men vad jag kan se får ungdomarna uppleva något av mysteriet och Gud själv när de deltar i mässan. Det finns inte tillgängligt på så många andra platser.

KRISTIN EKBERG

Att få konfirmeras med andra teckenspråkstalande har varit kul och värdefullt. Snart väntar sommarläger på Västansviks folkhögskola och sedan konfirmation i Leksands kyrka för Klara Burman.

FOTO: MAGNUS ARONSON

Klara valde konfirmation på sitt älskade teckenspråk

I sommar konfirmeras den första teckenspråkiga gruppen sedan innan pandemin. Klara Burman är en av dem.

– Det blir en speciell gemenskap när man delar språk.

KLARA BURMAN ÄR tvåspråkig. Tack vare en operation av ett helt dövt öra och hörapparat på det andra kan hon höra och prata i stort sett obehindrat – men också tala teckenspråk. Och det var inget svårt val när det dök upp en teckenspråkig konfirmation.

– Jag är uppväxt i kyrkan så det var självklart att jag skulle gå och utveckla vad jag tror, få min egen syn på det hela. Och sedan älskar jag teckenspråk! Jag tycker det är så coolt att kunna teckna.

Klara som bor i Dalby i Skåne har nu varit på två helgläger, på Stjärnholm i höstas och på Solliden våras.

– Det var en väldigt mysig grupp, vi lärde känna varandra väl. Jag hade två kompisar med mig på konfirmationen och nu har jag fått lära känna ännu flera döva och hörselskadade.

– Det är speciellt, lite svårt att för-

klara, att få vara med andra som talar samma språk och också funderar på var de är i sin tro.

I sommar väntar en veckas läger på Västansviks folkhögskola, som unikt erbjuder en teckenspråkig miljö där alla använder teckenspråk och med avslutande konfirmation i Leksands kyrka. Klara sörjer att det snart är slut men ser fram emot att bli ung ledare istället.

DET HÄR ÄR den första teckenspråkiga konfirmandgruppen sedan innan pandemin. Gun Carlzon, stiftspedagog för det teckenspråkiga arbetet, är glad över att den äntligen blev av.

– Det finns inte så mycket annan ungdomsverksamhet på teckenspråk i den kristna kyrkan. Vi är få som arbetar på teckenspråk och oftast blir det arrangemang för både yngre och äldre tillsam-

mans. Och döva och hörselskadade ungdomar har också rätt till konfirmandundervisning på teckenspråk som är deras hjärtas språk.

Det har funnits ett uppdämt behov, gruppen består av ungdomar i åldrarna 14-18 år, och till nästa år erbjuder man ett samlat två veckor långt sommarläger istället, förhoppningsvis kan då fler vara med. Det är en nationell konfirmation som Strängnäs, Göteborgs, Karlstads och Stockholms stift arrangerar tillsammans. Det har varit hårt arbete av få personer men Gun är glad och tacksam:

– Det är inte bara vi som lär ungdomarna något, de lär även oss mycket!

MARLENE W ANTONSON

Klara Burman

Strategiskt arbete ledde till nya mötesplatser i Kumla

– Det fanns grupper som vi inte såg och nådde, säger Anna Karlsson.

Efter arbetet med konfirmandhandlingsplanen i Kumla ingår numera öppna träffar med teman som motor och skapande.

– **VARJE PASTORAT** är unikt, varje församling är unik – det får man syn på när man arbetar med en konfirmandhandlingsplan, säger Anna Karlsson.

Hon är församlingspedagog i Kumla, som har visionen ”kyrka mitt i byn” i sin församlingsinstruktion.

Den betonar också orden ”närvarande”, ”relevant” och ”trovärdig”. Sedan några år innebär det bland annat träffar för motorburna tonåringar.

Anna Karlsson

Kumla pastorat består av Kumla, Hardemo, Ekeby och Hällabrottet, och gudstjänster, barnverksamhet, körer och verksamheter för daglediga finns överallt i pastoratet, men tonåringarna samlas i Kumla – i kyrkan, i församlingshemmet och ibland utomhus.

– De går i högstadiet här, och när de börjar i gymnasiet är det i Örebro eller Hallsberg, berättar Anna Karlsson.

Kommunen har drygt 22 500 invånare, ungefär en åttondel jämfört med Örebro, och i takt med att Kumla växer norrut minskar också avstånden.

– Det är lätt hänt att vi jämför oss med Örebro, men vi kan inte erbjuda en palett av grupper för olika intressen så som de kan, säger Anna Karlsson. Istället har vi fått samla ihop det och fråga: vad är kärnan, innehållet? Och så tänker vi på våra möten med ungdomar som en vid tratt, att vi ska se till att så många som möjligt får en relation till kyrkan på något sätt.

SENASTE REVIDERINGEN AV konfirmandhandlingsplanen gjordes 2023.

– Den ska ju kommunicera med för-

Tack vare olika EPA-event möter Kumla församling nya grupper av ungdomar. Arbetet med handlingsplanen har gjort deras konfirmandarbete bredare och flexiblere.

FOTO: GUSTAF OLOFSSON

samlingsinstruktionen, men det är vi i konfirmandteamet som skriver den, och vi gör det i dialog med kyrkoherden.

Vid senaste revideringen blev de öppna ungdomsträffarna en viktig del av strategin.

– Vi åkte runt i kommunen och pratade med andra som arbetar med eller träffar 13–15-åringar, och vi fick syn på två specifika frågor: var träffar vi de ungdomar som inte är med hos oss? Och när? Det fanns grupper som vi inte såg och nådde.

Konfirmandteamet insåg hur viktigt det var att signalera att man kan konfirmera sig senare än i årskurs åtta.

– Det är så mycket som händer i den åldern, många har det trassligt, det kan vara en brytpunkt, så hur gör vi det synligt? Vi bestämde oss för att man ska kunna gå i en vanlig grupp i årskurs åtta eller nio och att vi skulle utforma konfirmationen för dem som är 16 år och äldre när de har anmält sig. Det har

inte blivit snurr på det än, men vår tanke är att den inbjudan ska synas.

BLAND DE ÖPPNA ungdomsträffarna har motortema, ”EPA”, väckt absolut mest uppmärksamhet. Vandring var svårare, regnbågstema fungerade bra, skapandetemat kan kanske bli en del av regnbågskvällen framöver. Anna Karlsson och hennes kolleger samarbetar med kommunens Ung fritid som rör sig mer på skolorna och kan affischera och bjuda in.

– Man får prova sig fram. Vi får göra förtydliganden inför varje budgetår. De två–tre senaste omgångarna med konfirmander har det varit lite mer variation bland dem som anmäler sig, ett par som går i nian, ett par som vi träffade först på en motorkväll. De öppna träffarna har ett värde i sig. Det är viktigt att så många som möjligt får en relation till kyrkan.

ANNA BRAW

Berätta om Jesus! Tyck om konf

Det är stiftspedagog Marie Westlings främsta råd för konfirmandarbetet

2024–2027 är konfirmandarbetet speciellt prioriterat i Strängnäs stift. Stiftspedagog Marie Westling har kartlagt församlingarnas arbete och blev glad av resultatet, men ser också utvecklingspotential.

ÄR DEN NEDÅTGÅENDE konfirmandtrenden på väg att brytas? Ja! säger Marie Westling även om hon är försiktig med superlativen. 2024 konfirmerades ungefär 40 personer fler än 2019 (då pandemin påverkade konfirmandtrenden än mer negativt), fler pratar gott om konfirmation och ungdomarna är snabbare på att anmäla sig för att få plats. Det blir en positiv spiral.

– Många säger att de har fler konfirmander än tidigare. Man är glad och stolt över sitt konfirmandarbete, och det ska man vara – det görs så mycket bra! säger Marie Westling.

Marie leder arbetet, på stiftsstyrelsens uppdrag, som ska lyfta konfirmandsiffrorna genom att främja handlingsplaner, utveckla samverkansmodeller, identifiera framgångsfaktorer och stärka konfirmationens plats i hela arbetslaget. Insatserna går i varandra, men alla tar sin början i konfirmandhandlingsplanen.

– Den är en stor hjälp för att få syn på sin omvärld: vilka förutsättningar man har. Den ger ett tillfälle att prata om grunderna: "Vad vill vi med arbetet?", "Vad har vi för syn på kyrkan, Gud, målen?".

Arbetet syftar också till att mejsla fram strategier, exempelvis för hur man bjuder in till konfirmationen, hur man involverar vårdnadshavare och hur man

gör om konfirmationsgruppen blir full.

– Kan den bli full, eller ska vi istället tänka nytt kring resurser och upplägg istället?

Frågan är retorisk och man förstår på Marie att man kan skruva på det mesta ett varv till. Hon uppmuntrar till att involvera olika professioner i arbetslaget, unga ledare och ideella, samt att samverka med andra församlingar. Det senare är inte minst viktigt när man "förlorar" sina konfirmander till andra församlingar.

– Idag rör sig många ungdomar över kommun- och församlingsgränserna, men istället för att se det som att vi tar konfirmander av varandra så bör vi va generösa och se hur vi kan samverka.

Marie lyfter behovet av att tänka innan, under och efter konfirmationen: har man verksamhet för barn ökar sannolikheten att få konfirmander, en god konfirmation ger fler unga ledare och bra relationer generellt gör det lättare

Låt konfirmanderna kommunicera

Konfirmationskonceptet i Svenska kyrkan Örebro går under namnet "Inte som du tror". En viktig målgrupp är föräldrarna, och viktigaste kommunikatörerna är konfirmanderna själva.

"INTE SOM DU tror" är budskapet till konfirmanderna – och deras föräldrar.

– När man är 13 år är föräldrarnas inställning viktig, de minns sin egen konfirmation men det har hänt en del sedan dess. Det är inte katederundervisning och förhör, det är ett år med viktiga frågor om tro, solidaritet, vänskap, säger Cecilia Andersson, kommunikatör i Svenska kyrkan

i Örebro, när vi intervjuar henne om kommunikationsarbetet.

Kampanjen smyger igång redan i fe-

bruari då nuvarande konfirmander får en Inte-som-du-tror-tröja som syns i kampanjen. Varje år intervjuas också några av konfirmanderna om sin upplevelse.

– De är viktiga i vår kommunikation, de sätter själva ord på hur det är och blir ambassadörer, säger Cecilia.

FÖRSTA UTSKICKET, SOM vänder sig till föräldrarna, görs i april.

– Då berättar vi att deras ungdom kommer att få en inbjudan till en stor fest i maj, och att vi kommer bjuda in till konfirmation.

"Festen" har blivit en stor happening, med känd artist och aktiviteter i och utanför S:t Nicolai kyrka mitt i stan. I början av maj får ungdomen en inbjudan, med ett armband som festivalbiljett.

– Festen blir en försmak för blivande konfirmander men också en slags final för nuvarande.

Inte som du tror-festen 2024.

FOTO: ULLA-CARIN EKBLOM

Ungdomarna får med sig en folder hem med alla konfirmandgrupper och kontaktpersoner. Foldern skickas också till hushållen, så att alla ska nås av samma information.

– Då får man också en hälsning, typ: "Vill du kolla in bilderna från festen?" med hänvisning till webben och sociala medier, berättar Cecilia.

I slutet av sommarlovet skickas ett påminnelsekort: "Om du inte anmält dig är det hög tid att göra det nu". Ex-

Cecilia Andersson

1 firmanden! Ha läger!

för den som haft sin andliga hemvist någon annanstans att ta steget ”hem” igen.

När det gäller kända framgångsfaktorer pekar hon på både generella, som att ha unga ledare och ordna längre läger, ”det kittar ihop gruppen”, och mer lokala, exempelvis verksamhet för motorburen ungdom som gör att många församlingar når en ny grupp.

PÅ MARIES ATT-GÖRA-LISTA står också att främja 16+, och vuxenkonfirmation. Enligt kartläggningen erbjuder 30 procent av församlingarna det – om det efterfrågas.

– Men efterfrågar man något man inte vet finns? Kanske måste vi synliggöra det mer? Samma sak gäller för konfirmation med särskilt stöd. Om man inte vet att det erbjuds så kanske man tänker att ”det här är inget för mitt barn”. Man vet helt enkelt inte vad man kan fråga efter.

Till sist säger hon: ”Berätta om Jesus och tyck om konfirmanderna!”

– Det viktigaste är att de vet att Jesus är deras vän genom livet! Och när konfirmanden blir sedd, känner sig älskad och får vara med och provtänka och uttrycka sig händer mycket.

MARLENE W ANTONSON

Detta händer framöver:

- En guide för att ta fram och använda handlingsplaner. Lokala konfirmanddagar med handlingsplanarbete.
- Utvecklande samarbete för konfirmandarbetslag. Pilotprojekt genomförs, och 2026 börjar en ny omgång.
- Framtagande av samverkansmodeller mellan församlingar.
- Återkommande digitala Fokus konfirmandträffar med olika ämnen, mer information finns på Kornet.
- Fokus konfirmand- och konfirmandledardagar 8–9 januari 2026 med fokus på Bibeln och konfirmanderna.
- Konfirmandmaterial för vuxna.

Konfirmanderna sprider budskapet i *Inte som du tror*-tröjor.

FOTO: NATHALIE SJÖGREN

ternwebben är navet i kommunikationen men sociala medier är viktiga när kampanjen intensifieras.

Varje år utvärderas kommunikationen, för att säkerställa att man gör rätt saker. I år testade man TikTok.

– Vi har lånat kommunikationsbyråns konto så det ser ut som att vi har eget konto, och vi har sett bra resultat där.

Pastoratet köper adresser och skickar information till alla som börjar åttan,

inte bara medlemmar.

– Vi ser att det är värt det; vi har många odöpta som anmäler sig och döps inför konfirmationen, berättar Cecilia Andersson.

Hon tror också att konceptet går att överföra till mindre sammanhang och budgetar.

– Man kan med ganska små medel utmana bilden av konfirmation.

MARLENE W ANTONSON

”Kyrkan har smash-läge”

Josefine Arenius om hur kyrkan kan möta Jesustrenden

Unga konfirmander berättar att de funnit Jesus. Ungdomsbarometern listar Jesus som influenser. Josefine Arenius ger en förklaring till varför Jesus trendar.

JOSEFINE ARENIUS ÄR föreläsare på konsultföretaget We are mountain, som fokuserar på krockar i organisationer. Hon utgår ifrån forskning om sociala generationer.

– Unga lever en stor del av sina sociala liv på nätet, men har samtidigt en längtan att mötas i en konkret gemenskap.

I detta finns en ärlig längtan; gen Z, 1998–2009, och gen Alfa, 2010–2025, värderar transparens och autenticitet, är trötta på föräldrarnas tillrättalagda Instagramliv. De vill veta ”hur det är” och ställer raka frågor.

– För många unga är religion inte längre någon laddad fråga.

Aldrig har så många sociala generationer existerat parallellt. Här har kyrkan redan en struktur av att vara gränsöverskridande som man skulle kunna dra nytta av menar Josefine:

– Gen-Z har flera egenskaper som påminner om Babyboomers, och här finns en potential till goda möten om de äldre lyssnar och säger ”Hur är det att vara ung idag?” i stället för ”När jag var ung...”. Så se vilka seniorer som kan ta plats i konfirmandarbetet.

I en orolig värld är det inte heller konstigt att unga längtar efter något stabilt – som kyrkan.

– Kyrkan har smash-läge, konstaterar Josefine.

Men inte bara för att man står för trygghet och stabilitet.

– Man söker efter nåd! För unga idag är synden inget problem, den är både individuell och kollektiv, och då är det ett underbart budskap att Jesus säger att ”du är förlåten och det finns nya chanser.”

MARLENE W ANTONSON

Josefine Arenius

Konfirmation i *förändring*

Konfirmation som en förutsättning för att få gifta sig och få tillgång till vissa yrken känns främmande idag. Men konfirmationens varför och hur har ömsat skinn flera gånger. Och konfirmanden har gått från att vara förhörd till att vara förkunnare. Professor Cecilia Wejryd tecknar konfirmationens historia.

Bakom orden

Cecilia Wejryd är professor i kyrkohistoria, vid Uppsala universitet, med fokus på "vanligt folks liv i kyrkan" och folkliga väckelsegrupper. Texten om konfirmationsritens och konfirmationsundervisningens historia i den svenska kyrkan är en bearbetad version av en artikel från Svensk kyrkotidning, nr 4 2023.

DEN TEOLOGISKA INNEBÖRDEN av, och innehållet i, konfirmationen i Svenska kyrkan har ändrats över tid. Det finns dock en konstant: det handlar om bekräftelse, vad som bekräftar och vem som bekräftar har däremot skiftat.

Först har vi biskopens bekräftelse av dopet. I det förreformatoriska Sverige var konfirmationen ett av kyrkans sju sakrament. Konfirmationen bestod i att biskopen bekräftade de dop som församlingsprästerna genomförde. Konfirmationen skulle stärka tron och ge den helige Andes fullhet. Biskopen tecknade korstecknet med olja på konfirmandens panna och uttalade en välsignelse. Detta skulle ske så snart den döpte fyllt sju år, men på grund av stora avstånd i de medeltida stiftet var det långt mellan biskopens besök och det fanns därför många okonfirmerade vuxna, vilket sågs som ett problem att de inte fått del av det trosförstärkande sakramentet.

REFORMATIONEN MEDFÖRDE STORA förändringar. Martin Luther såg inte konfirmationen som ett sakrament och den försvann ur de svenska kyrkohandböckerna. Luther bibehöll dock den katolska ordningen att varje nattvardstillfälle skulle föregås av förhör, bikt och avlösning. Inför första nattvardsgången kunde

det få en särskilt högtidlig prägel. Detta blev början till en ny sorts konfirmation, även om den inte benämndes så. Inför den första nattvardsgången skulle ungdomarna visa att de hade grundläggande kunskap om den kristna tron som den uttrycktes i de fem huvudstyckena i Luthers *Lilla katekes*. Det blev därmed läsbarerna som bekräftade att de hade den kunskap som krävdes för att kunna ta emot nattvardens gåvor.

UNDER 1700-TALET BLEV offentliga förhör vanliga, ofta med inspiration från tyska pietister. Därifrån kom också bruket att ungdomarna skulle bekräfta sitt dopförbund genom att avlägga löften och gå till nattvarden. I Sverige utvecklades lokala traditioner där vissa betonade kunskapskontroll och andra den enskildes löften och bekännelse. Vid mitten av 1700-talet hade olika modeller av offentligt förhör fått fäste, bland annat i Strängnäs stift. Det fanns dock ingen gemensam ordning för hela Svenska kyrkan eller något ritual i kyrkohandboken.

I kyrkohandboken 1811 var en av nyheterna en ordning för den akt som innehöll det offentliga förhöret av läsbarerna (det som senare kom att kallas konfirmation). Den hade namnet *Huru förhållas bör, då ungdomen första gång-*

en skall begå Herrans heliga nattvard. Förhöret var det centrala och skulle omfatta salighetsläran och trosartiklarna i deras sammanhang. För övrigt överflödade 1811 års ordning av förmaningar, frågor och löften.

Den innehöll tre bekräftelser med delvis olika bakgrund. Det första var bekräftelsen av kunskap som tog sig uttryck i förhöret. Den hade sin historiska bakgrund i den lutherska ortodoxins betoning av kunskap. Det andra var den personliga dopbekräftelsen där läsbarhet själv avgav de löften som faddrarna gett vid hans/hennes dop. Denna bekräftelse hade pietistisk bakgrund och uttrycktes i bejakande av den kristna tron och löften om att leva som kristen. Det tredje var prästens bekräftande av att ungdomarna hade tillträdet till nattvardsbordet. I det låg en myndighetsförklaring.

Ordningen genomgick en rad revideringar under 1800- och det tidiga 1900-talet. Alla de tre huvudbeståndsdelarna i 1811 års konfirmationsordning – förhöret, myndigheten och konfirmandens bekräftelse av sitt dop – bestod dock till 1942, därefter försvann eller förändrades de radikalt.

KUNSKAPSFÖRHÖRET, SOM VARIT huvudpunkten i det som blev konfirmationen i den reformerade svenska kyrkan, behöll sin starka ställning till efter mitten av 1900-talet. På 1970-talet ersattes förhöret av ett förkunnelsemoment där konfirmanderna skulle bidra till evangelisation, till exempel genom att dramatiska bibelberättelser. Denna förändring blev officiell i 1982 års ordning och återkom i 1986 års handbok. I 2017 års handbok står det att ”predikan gestaltas av konfirmanderna med hjälp av präst och andra ledare”, konfirmanden gick därmed på några årtionden från förhörd till förkunnare.

Den radikala förändringen hade sin bakgrund i en förändrad syn på konfirmanden och lärande. Från att ha varit ett undervisningsobjekt började konfirmanden, från andra hälften av 1900-talet, att ses som en medaktör i sitt lärande. Tidens vidgade syn på undervisning gav även plats för att lära genom att göra och erfara. Till det kom också ett fördjupat tänkande kring kyrkan som alla döpta.

ATT GÅ TILL nattvarden var en religiös handling som även hade laddats med juridisk betydelse. Under 1800-talet krävdes nattvardsgång för att få vittna inför domstol, genomgå högre utbildning eller att gifta sig. Eftersom okonfir-

merade inte släpptes fram till nattvardsbordet framstod konfirmationen som en nödvändig medborgerlig mogenhetsexamen. De sista kraven på nattvardsgång för olika medborgerliga rättigheter togs bort under 1900-talet och sedan 1999 krävs konfirmation endast för diakon-, präst- och biskopsvigning.

Vid 1900-talets mitt började det ses som lite konstigt att döpta med kristendoms kunskap inte fick gå till nattvarden förrän de konfirmerats. Mot den bakgrunden öppnade Svenska kyrkan på 1970-talet upp för familjekommunion och i 1986 års handbok tydliggjordes att dopet gav tillträde till nattvarden. Formuleringen i konfirmationsordningen om att konfirmanderna gavs tillträde till nattvarden togs bort 1979. Dopet, inte konfirmationen, öppnade vägen till nattvardsbordet. Detta hade sin bakgrund i en fördjupad dopteologisk reflektion.

FÖRE REFORMATIONEN VAR konfirmationen en biskoplig bekräftelse kopplad till dopet. I den svenska kyrkans handböcker från 1811 till

”Under 1800-talet krävdes nattvardsgång för att få vittna inför domstol, genomgå högre utbildning eller att gifta sig.

1942 bekräftade läsbarhet/konfirmanden sitt dop och sin tro. Teologisk välgrundade kritiker påpekade att det rimligen borde vara Guds ord och löfte som utgjorde bekräftelse. Att en alternativ ordning utan löftesfråga (med vilken konfirmanden skulle bekräfta) i 1942 års handbok blev den mest använda visar att många präster instämde i kritiken.

På 1970-talet stärktes kopplingen till dopet genom att dopets instiftelseord lades in i konfirmationsordningen. Konfirmationsgudstjänsten gestaltades som en välsignelsehandling och förbön för de döpta ungdomarna. 1986 års ordning innehöll fler referenser till dopet och två av tre alternativ i 1986 års ordning visade att konfirmationen var Guds bekräftelse av dopets nåd och välsignelse.

Sedan 2017 års handbok kan frågan till konfirmanderna väljas bort och två varianter på formuleringar finns, där båda innebär att Gud bekräftar sitt löfte om syndernas förlåtelse och ett nytt liv i Kristus. Konfirmationen förstås

► teologiskt som bekräftelse genom Guds ord av att dopets nåd och välsignelse fortfarande gäller.

DEN ANDRA TRÅDEN i konfirmationens historia i Sverige som jag valt att följa är hur konfirmandundervisningen förändrats. Från och med reformationen var Luthers *Lilla katekes* med någon utveckling (långkatekes) grunden för vad en kristen skulle kunna. Hur undervisningen gick till varierade, men i slutet av 1700-talet var undervisningen i alla fall i Växjö stift förlagd till sex till åtta veckor på våarna.

1942 kom en ny plan för konfirmationsundervisning, som fortfarande följde Luthers *Lilla katekes*, på mellan 60 och 80 timmar, och

”Dopet – som funnits där i alla tider om än svagt i 1942 års ordning – har gått segrande ur striden om vilket sakrament som konfirmationen anknyter till.

grupperna skulle inte vara större än 50 ungdomar. Undervisningen pågick vanligtvis från oktober till påsk eller pingst året efter att ungdomarna slutat folkskolan.

På 1950-talet fanns ett stort behov av nya läroböcker. En granskningsnämnd granskade 17 böcker fram till 1972. Bland dessa fanns så olika böcker som Bo Giertz *Grunden*, som låg mycket nära katekesen och Ingemar Ströms *Kom och se*, som satte konfirmanden i centrum. På 1960-talet kom också handböcker och pedagogiskt material för konfirmandlärare.

1968 års läroplan satte konfirmandernas frågor och situation i centrum. Syftet var att ungdomarna skulle ta ett positivt kristet ställningstagande efter att ha fått kunskap och fördjupad kristen erfarenhet. Tidskriften *Aktuellt för konfirmandarbetet* gav metoder för dialogpedagogik. 1978 kom nya riktlinjer som ersatte ordet undervisning med konfirmandarbete, vilket involverade flera former av lärande och olika ledare. I 1994 års riktlinjer betonades erfarenhet och livsfrågor, med en tydlig koppling

till dopet som livstydning. Liknande perspektiv återkom i 2000 och 2008 års riktlinjer.

I 2020 års riktlinjer förenas dialogisk pedagogik med kunskapsformerna ”fakta, förståelse, färdighet och förtrogenhet” från 2000. Undervisningen ska utgå från konfirmandernas livsfrågor och inkludera ett varierat gudstjänstliv. Katekesen nämns inte, men viktiga kunskapsområden som treenigheten, försoningen, den gyllene regeln och bibelberättelser ingår. Betoningen på kristendoms kunskap och inso-cialisering i kyrkan har stärkts i de nya riktlinjerna.

KONFIRMATIONEN HAR, SOM framgått, präglats av både kontinuitet och förändring. Det grundläggande innehållet i kunskapsstoffet har allt sedan reformationen fram till idag hämtats ur centrala bibeltexter. Trosbekännelsen ingår i kunskapsstoffet och är ett av få moment som ingått i konfirmationsakten genom tiderna. Däremot har det tidigare, ända från reformationstiden, så centrala förhöret ersatts av att konfirmanderna fått uppdraget att predika. Fram till 1970 var katekesen och dess givna kunskap det som skulle förmedlas. Därefter har konfirmandens livsfrågor och situation varit utgångspunkten även om kärnan i stoffet varit densamma. Undervisningen har gått från förmedlingspedagogik till att ha konfirmandfokus som ideal. Prästerlig katederundervisning har ersatts av ett konfirmandarbete där erfarenheter och upplevelser är minst lika viktiga som stoffkunskaper och som engagerar flera församlingsanställda och frivilliga. Den under århundraden uppbyggda förståelsen att endast konfirmerade släpptes fram till nattvardsbordet är borta. I stället har kopplingen till dopet – som funnits där i alla tider om än svagt i 1942 års ordning – gått segrande ur striden om vilket sakrament som konfirmationen anknyter till. De senaste handboksrevisionerna har tydliggjort att det är Gud som genom sitt ord och löfte är den som bekräftar, inte konfirmanden. Konfirmationen i Svenska kyrkan har varit en rit med skiftande och oklar teologi men i 2017 års handbok är den evangeliska konfirmations-teologin mer enhetlig än någonsin tidigare. ■

Årets strängnässtiftare 2025

UTMÄRKELSEN ÅRETS Strängnässtiftare gick 2025 till biskop emeritus Jonas Jonson med motiveringen: "För hans livslånga, insiktsfulla, personligt varmt och djupt förankrade pilgrimsvandring till Ekumene: 'landet bortom där en, helig, allmänlig och apostolisk kyrka som en återfunnen gemenskap mitt i kulturernas mångfald lever.'"

Den världsvida kyrkan och ekumeniken har genomsyrat hela biskop Jonas verksamhet. Han mottog blommor, diplom och hederstecken vid stiftsfullmäktiges sammanträde i Casselgården, Laxå.

Kyrkohandbok från 1487 i nytryck

I **SEPTEMBER 2025** publicerar Strängnäs stiftshistoriska sällskap *Missale Strengnense* i tre tjocka bokvolym, totalt 1600 sidor. Missalet från 1487 är Sveriges fjärde tryckta bok, 550 sidor på latin, en kyrkohandbok som kom till på uppdrag av biskop Kort Rogge för att skapa en gemensam gudstjänstform. Boken användes i kyrkor och kloster fram till omkring 1527.

Redan 1939 fanns planer på att ge ut missalet men initiativtagaren Knut Peters (1894–1950) lyckades inte samla in medel till utgivningen, men 2019 tog Marcus Willén Ode, ordförande i Strängnäs stiftshistoriska ett nytt initiativ. Volym 1 innehåller artiklar om tillkomst och tryck, texthistoria och liturgiskt bruk, materialitet och bevarande. Volym 2 är en kommenteran-

Strängnäsmissalet, dåtidens mässbok.

de översättning från latin och en transkribering av de liturgiska melodierna till vårt notsystem. Volym 3 är en fullständig bildreproduktion.

Boken släpps vid ett symposium i Strängnäs domkyrka och Roggeborgen den 19–20 september, den går dock att beställa redan nu från Strängnäs stiftshistoriska sällskap till en kostnad av 1 750 kr.

Församlingarna som provsjunger nya psalmer

NÄR SVENSKA KYRKAN bad om förslag på nya psalmer fick man nära 9 500 förslag. Nu ska 233 bi-

FOTO: GUSTAF HELLSING

Projektören Klustret har sjungit in psalmer för Spotify.

i andra sammanhang fram till hösten 2026. I Strängnäs stift har nio församlingar och pastorat valts ut som remissinstanser: Bodarne pastorat, Daga församling, Hallsbergs församling, Nyköpings församling, Nynäshamns församling, Salems församling, Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö, Turinge-Taxinge församling och Örebro pastorat.

Flera medarbetare i Svenska kyrkan i Strängnäs stift också har bidragit med text och musik, grattis säger vi till dem! Vill du veta vilka de är? Hela listan finns på hemsidan.

Församlingsbor la unik pärlplatta

TIDIGARE I VÅRAS tog William Widfors, ung resurs i Olaus Petri församling, Örebro, initiativ till församlingens största gemensamma projekt hittills, att tillsammans med frivilliga bygga en 2,5 meter hög avbild av kyrkfönstret ovanför högaltaret – med pärlplattor. Nu är den avtäck och hänger på södra väggen i lilla salen.

William Widfors

– Jag började förbereda och beställa material för det här tidigt i höstas. Det har betytt mycket för mig att jag fått göra något eget och visat lite för församlingen vem just jag är, säger William.

Bibel på teckenspråk

EFTER ETT LÅNGT uppehåll återupptas arbetet med att översätta Bibeln till svenskt teckenspråk i ett samarbete mellan Svenska Bibelsällskapet och Wycliffe bibelöversättning.

– Det finns bara ett fåtal bibelböcker översatta så behovet är stort, säger Gun Carlzon, stiftspedagog för teckenspråkigt arbete.

Utmana dig i domkyrkan

MELLAN 15 JUNI – 31 augusti får domkyrkobesökarna möjlighet att göra en interaktiv vandring i kyrkan. Inte bara se det vackra utan upptäcka och utforska domkyrkan. Lär dig mer om kyrkans valv och testa själv att bygga ett, räkna domkyrkans år, hitta spännande detaljer, utmana dig och upplev kyrkan upp och ner, lyssna på den mörkaste tonen i orgeln och mycket mer. På olika platser levandegörs kyrkans liv, traditioner och historia.

I höst börjar Anna Martinson som ny stiftsmusiker i Strängnäs stift. Hon ser fram emot att få bidra med det hon kan, men också få nya perspektiv och kunskaper från musikkollegor i stiftet.

Anna Martinson

Ålder: 59 år.

Bor: Hallsberg.

Familj: Sambo, tre vuxna barn, hund och två katter.

Gör: Börjar som stiftsmusiker den 25 augusti.

På fritiden: Då spelar jag fiol i en orkester, jag går en hel del hundpromenader och tycker om att laga mat och baka.

Nya stiftsmusikern Anna Martinson:

“Syokonsulenten sa att man blir ingenting på musik.”

Berätta lite om din bakgrund!

– Jag är född i Jönköping, men familjen flyttade till Sköllersta utanför Örebro när jag var fem år. Det fanns musik i hemmet, men bara på hobbynivå. På den tiden skulle alla barn lära sig spela blockflöjt i skolan så det var mitt första instrument. Jag var nog den enda som tyckte att det var roligt!

– Därefter fick man prova på olika instrument för att välja vilket man ville ta lektioner för. Jag minns att det var svårt att få ljud i klarinetten, men fiolen behövde man ju bara dra med stråken så kom det ljud, så fiol blev det. Sedan blev det elorgel, piano och så småningom även gitarr. När det var dags att välja gymnasielinje sade syokonsulenten att ”man blir ingenting på musik, men du kan ju gå social linje med musikinriktning”. Så då gjorde jag det. Därefter blev det folkhögskola, allmän linje, på

Geijerskolan i Ransäter i Värmland. Sedan följde en ettårig kantorsutbildning vid samma skola, ett år på förberedande kyrkomusikerutbildning vid Stora Sköndal och därefter fyraårig kyrkomusikerutbildning i Piteå.

– Jag har i många år varit engagerad i kontakten med vänstift ute i världen, till exempel Estland och nu sedan många år också Tanzania.

Vad är det roligaste med att vara organist?

– Att utmana sig med olika projekt där man i början undrar ”hur ska det här gå?” men sen blir det väldigt bra. Man lär sig något nytt med varje projekt. Sen uppskattar jag väldigt mycket ”här och nu-moment” som kan uppstå till exempel när deltagare under en musikstund visar sin sångarglädje. Att spela på mässa är också något jag gillar.

Jag tycker om att improvisera och spela lite lekfullt när tillfälle ges.

Vad ser du mest fram emot gällande nya tjänsten?

– Jag ser fram emot att få ha kontakt med stiftets alla musiker och därigenom få nya perspektiv och lära mig mer. Att få dela med mig av mina erfarenheter ska också bli roligt.

Vad kommer ingå i dina nya arbetsuppgifter?

– Jag kommer att delta i rekrytering av blivande kyrkomusiker, vara involverad i fortbildning för kyrkomusiker, arbeta administrativt med att stödja Kyrkosångsförbundet i Strängnäs stifts arbete, jobba med projektet ”Orgelpedagogik för framtiden” och mycket annat. Det ska bli spännande!

HELENA ISAKSSON

Temadag: Ondska

Under dagen får du fördjupa dig i temat *Ondska*, samma ämne som biskopen har i sina möten med de fyra profilyrkerna. Temat utgår från boken av Tom Wright med samma namn. Det blir föreläsning, samtal och bibelläsning.

8/10 i Lillåns församlingshem i Hovsta pastorat

9/10 i Strängnäs

Mer information om alla kurser och utbildningar:
www.svenskakyrkan.se/strangnasstift/utbildning

September

8-9/9 Grundkurs i KBOK

Grundkurs i kyrkobokföring, regelverk och praktisk hantering. Kursen ger certifiering till att arbeta med kyrkobokföring inom Svenska kyrkan. För kyrkoherdar och administratörer som ska ansvara för/arbota med kyrkobokföring. Anmälan senast 7/8. Kursen hålls också 8-9/12.

3-14/9 Stiftsgården Stjärnholms 80-års jubileum

I år firar Stjärnholm 80 år som stiftsgård och det vill vi självklart fira tillsammans med er som har ett hjärta för stiftsgården under två programfyllda dagar. Anmälan senast 13/8.

30/9 Stiftsintro för nyanställda

Vad är egentligen skillnaden mellan ett stift och en församling? Vad gör en stiftsdirektor och vad är Strängnäsmodellen? Dessa och många andra frågor får du svar på när du deltar i introduktionsdag (halvdag) om Strängnäs stift och domkyrkan. Strängnäs stiftskansli. Anmälan senast 18/9.

Oktober

17-19/10 IKON ungledarutbildning

Temat för denna utbildningshelg är Frälsarkransen – en fördjupning i tro, pedagogiska metoder och möjligheter. Om hur vi kan be på olika sätt. Anmälan senast 16/9.

17/10 Mötesplats MARY

Mötesplats MARY är ett lokalt studiebesök för församlingsmedarbetare eller ideella med uppdrag eller ansvar inom handledning för arbetsträning eller praktik, samt intresserade. Utöver särskild programpunkt delar vi lägesbilder och erfarenheter från arbetet i församlingarna. Anmälan senast 6/10.

23/10 Lokalt diakonisamtal

Välkommen till lokalt diakonisamtal med fokus på återhämtning, delande och aktuella teman inom diakoni. Syftet är att stötta varann, dela idéer och behov. Introduktion, utbyte och reflektion. Du möter kollegor i församlingar samt stiftsdiakoner. Tid och plats: info uppdateras på hemsidan och Kornet. Anmälan senast 13/10.

Längre kurser

Konfirmationsläger 2026

Konfirmationstiden brukar beskrivas som ett minne för livet. En tid av stark gemenskap och många roliga upplevelser där livsfrågor om bl.a. kärlek, tro och liv får stå i centrum. Konfirmationslägret på Stjärnholm är uppbyggt kring tre läger; två veckoslutsläger i november och april och sedan ett långt sommarläger. Anmälan senast 15/9.

Andlig vägledning i grupp

Andlig vägledning i grupp är en samtalsmodell som inspirerats av Ignatiansk andlig vägledningstradition och syftar

till fördjupning och bearbetning av tros- och böneliv i en tradition som ställer den personliga erfarenheten i centrum. Tiondeboden i Strängnäs. Anmälan senast 22/9.

Digitala samtal

Diakonisasamtal

Välkommen till öppna diakonisamtal med fokus på delande och aktuella teman inom diakoni. Syftet är att stötta varann, dela idéer och behov. För församlingsanställda som arbetar med frågorna, är intresserade eller ansvariga inom diakoni. Teman sätts utifrån idéer och önskemål. 11/9, 7/11, 3/12. Kl. 8.15-9.30, inloggning från 8.00.

Ekumenisk vecka i Stockholm

18-24 AUGUSTI HÖGTIDLIGHÅLLS

minnet av det stora ekumeniska Stockholmsmötet från 1925. Sveriges kristna råd, där Svenska kyrkan är med, arrangerar 60 seminarier, två lovsångsgudstjänster samt högtidsgudstjänst med internationella kyrkoledare och gäster. Samtidigt pågår "Biskoparnas ungdomsmöte".

Det är fri entré till alla seminarier och öppna arrangemang!

Mer info finns på www.skr.org.

Våga möta *unga som längtar*

DOMKYRKANS PÅSKNATTSMÄSSA
VAR välbesökt – ja, kyrkan var i det närmaste fullsatt. Många ansikten kändes igen från Strängnäs och stiftets församlingar men många ansikten var nya, åtminstone för mig. Och många var unga! Har sällan sett så många ungdomar i en påsknattsmässa förut. Halleluja!

Undrar varför de kom...

Ja, jag vet varför jag kommer och av samma anledning kom kanske de. Men, funderar jag, varför kom de just nu och inte tidigare? Vad väckte deras längtan på sken 2025?

På detta funderar fler än jag. Någon sa att fler människor kommer till det mesta just nu. Fler på hockeyn, fler på teatern, fler på konserter, så i detta är kyrkan inte unik. Fler söker helt enkelt IRL-gemenskap – samvaro bortom skärmarna. Det känns rimligt. Men är det då allt? Står de fulla kyrkbänkarna inte för mer än så?

DET FINNS NÅGOT djupt mänskligt i att vilja formas av något större än en själv. Att lära sig dansa, beskära träd, spela gitarr eller vara en god partner kräver att vi lyssnar till en annan rytm än vår egen bekvämlighet. På samma sätt kan tron – när den är som mest levande – utmana oss att se längre och leva djupare, utan krav på att genast träffa rätt eller vara rädda för att misslyckas.

Kända är religionskritikerns ord om tron som ett opium – en artificiell ångestdämpare utan markkontakt. Men vi som tror vet att det är precis tvärtom.

Tron är ett ständigt prövande. Den kräver tålamod, ödmjukhet och en vilja att lämna bekvämlighetszonen. Den kräver att vi lyssnar – inte för att genast få svar utan för att själv formas av frågan.

JAG TROR ATT dagens unga inte söker förströelse utan förändring. När de kommer till kyrkan gör de inte det för att höra ekot av sin egen röst utan för att bli tagna på allvar. De söker sig till våra gudstjänster och verksamheter inte för att få enkla svar, utan för att i positiv bemärkelse utmanas. De vill hitta "en ny rytm" som håller när känslorna vacklar. Andlig praktik, kristna erfarenheter och modeller som är större än de själva. Tra-

ditioner som kräver något av dem – just därför att de också har något att ge.

Samtidigt innebär det här en utmaning för oss mer kyrkvana. Är vi trygga nog i det vi förmedlar så att vi vågar och orkar stå fast i det som är svårt? Eller tror vi att vi måste be om ursäkt för det heliga, förenkla bort det som bjuder motstånd?

Kanske är det där den verkliga prövningen ligger nu. Att våga tro på att vår tro är värd att ta tid med. Att människor, unga som gamla, fortfarande längtar efter djup, riktning och mening.

Inte som en återgång till hur det var förr, utan som en ny, nyfiken och ibland överraskande väg framåt.

I DETTA BEHÖVER

Kristus dig och mig som dörröppnare, samtalare, förebedjare, i alla stiftets 72 lokala församlingsgemenskaper där du trofast, vecka efter vecka, uthålligt håller kvar i det heliga, även när det kan verka omodernt.

För i det ovana, i det krävande – där börjar ofta det verkligt mänskliga.

BISKOP

JOHAN DALMAN

